

Абдумажид АЗИМ

РУҲИ РАВОНИМ

Шеърлар

Тошкент
«Истиқлол нури»
2014

УЎК: 821.512.133-1

84(5Ў)7

А37

Азим, Абдумажид

Руҳи равоним: шеърлар / А. Азим. — Тошкент:
«Истиқлол нури», 2014. — 136 б.

КБК 84(5Ў)7

Тоза сўз, ҳақ сўз юракка тез етиб боради. Айниқса, шеъриятга кўчган изҳору иқролар, беором қалб ўйлари ҳар қандай ўқувчини бефарқ қолдирмайди, нузли келажак сари илҳомлантиради. Истеъдодли шоир Абдумажид Азимнинг ушбу шеърий гулдастаси ана шундай ҳароратли, рост туйғулар шарҳи, баёнидир.

Китоб кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган.

ISBN 978-9943-4469-8-4

© А. Азим,
© «Истиқлол нури»,
2014 й.

БАТАН

Дала-дашлар мени чорлайди
Соғинчларнинг юрти Сурхонга.
Кўзларимда қуёш порлайди
Қайтганим чоғ ота маконга.
Азон мулла тўрғайлар билан
Баб-баравар уйғонаман мен.
Тоғу тошлар бошлайди ўлан,
Ота макон, бунча бағринг кенг.
Кўзларимда ҳайрат бир олам,
Элдошларим йўлимга пешвоз.
Дийдоримга интиққан Онам
Кўз ёши ҳам қилади бироз.
Соғинчданми, ўкинчдан ёки,
Кипригимдан сирғалади нам.
Товонингиз гардини токи
Тўйиб-тўйиб ўполсам, Она.
Мен бир гўдак, жоним онажон,
Алла айтиб эркаланг такрор.
Она юртим — жон Ўзбекистон,
Меҳрим бўлсин сенга кўзтумор.
Эл-юрт кезиб пою, пиёда,
Бир ҳикматни англадим кўпроқ.
Гар бир жаннат бўлса дунёда,
У ҳам шу, мен туғилган тупроқ.
Аждодлардан мерос тупроғим,
Кўзларимга қилай тўтиё.
Истиқлолдан ёнган чироғим,
Мен қайтадан туғилдим гўё.

2010

РУХИМДА ХАЙРАТЛАР

Ёмғир ёғиб ўтди субҳ чоғи,
Ййдоқ кенгликларда соф, тоза насим.
Нурларга тўлдириб қўйним, кучоғим,
Осмонга термулиб ётарман сокин.

Ётарман, унутиб буткул ўзимни,
Тотли ҳорғинликдан кўтаролмай бош.
Очмоққа уриниб жоду қўзини,
Ёнимда чечаклар мудрайди ювош.

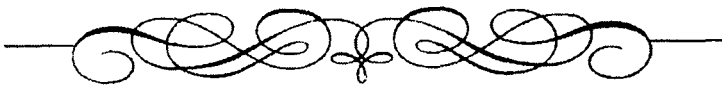
Олам жим, кўчалар, чорраҳалар жим,
Осмон кенгликлари чексиз, бепоён.
Бир хасдай ётарман, асли мен ҳеч ким,
Чумоли ёнимда айтади азон.

Шабнамдай топ-тоза руҳи равоним,
Ёдим дарахтида сайрайди қўнгил.
Умримдай азиздир бунда ҳар оним,
Капалак мисоли учарман енгил.

Бу бахтни эртага бўлурми топиб,
Келинчак мисоли гўзалдир олам.
Ййдоқ кенгликларда қикирлаб, чопиб
Ййрагин юрагим, ай беғам болам.

Ёмғир ёғиб ўтди субҳ чоғи,
Рухимда дунёнинг хайратлари бот.
Нурларга тўлдириб қўйним, кучоғим,
Мушфиқ оғушингга қайтарман, ҳаёт.

1994

* * *

Мен узоқ яшадим. Қирқ йиллик ҳаёт.
Кўзим қароғида муҳрланган дош.
Айрилиб тоғ мисол Отамдан, ҳайҳот.
Кўзимга келмади бирор томчи ёш.
Йиғламоқ истадим ичикиб, ёниб,
Онажон, кўксингга қўйганимча бош.
Йиғламоқ истадим юракдан қониб,
Эвоҳким, кўзимда қурибди кўз ёш.
Шамол етовида ҳислар сарсари,
Мени узоқларга учирди бир пайт.
Она, бошингдаги қиров гардлари,
Бу кун имо қилар: "Ўғлим ортга қайт!"
Ўғил кўрдим дея, суйинган онам,
Ноқобил ўғлингнинг аҳволин тушун,
Изтироб ўтида қовжирар танам,
Фақат ич-ичимдан йиғларман бугун.
Шеър ишқи кўнгилни айлаб девона,
Олис-олисларга бош олиб кетдим.
Тошкент йўлларида мен ёна-ёна,
Кул босган юракни беҳуда титдим.
Мен кетдим, кўнгилда орзулар осмон,
Армон, қадарлардан қувлашиб ўздим.
Бу кун соғинчлардан сарғайдим сомон,
Ўзимни ғариблар ғариби сездим.
Бугун болаликнинг содда ўйлари,
Силқийди шеърларим сатрларида.
Эгасиз қолибди Отам қўйлари
Сурхоннинг қовжироқ адирларида.
Мен узоқ яшадим. Қирқ йиллик ҳаёт
Кўзим қароғида жонланар такрор.
Сурхон соҳиллари куйлаган баёт,
Қайноқ бағрингизга қайтишим даркор.
Ййдоқ йўлакларга дардим айтаман,
Юракда қайтадан бошланар тўфон.
Бағрингга бир куни, қишлоқ, қайтаман,
Отам қўйларига бўлмоққа чўпон.

1995

ЎЗБЕКИСТОН

Келганман эҳтимол
Ўзга замондан,
Менинг ўтгиз йилим
Сўзламас ростин.
Менинг ўтгиз йилим
Куйди ёлғондан,
Менинг ўтгиз йилим
Ёлғончи дўстим.
Нетай, бу танимда
Жоним омонат,
Кимнингдир қошида
Эгилиб турсам.
Кечир, гуноҳимни
Аҳли жамоат,
Хилватда халқим деб
Кўксимга урсам.
Нега ҳам чекмайин,
Қийналмай нечун?
Шу мушфик улусни
Онам деб суйдим.
Халқинг қўй дедилар
Юзимга бир кун,
Сонсиз томиримда
Оғриқлар туйдим.
Халқинг йўқ дедилар
Ёлғондир, бироқ
Жавобим тайёрдир
Айтаман мағрур,
Ёлғон дер бу сўзни
Тўмарис, Широқ,
Ёлғон дер ғазабдан,
Қорайиб Темур!

Тарихни опичлаб
Халким бир замон,
Башар иқболига
Бўлгансан бешик.
Жаҳон кўз тиккандир
Юртим, сен томон,
Сенсан Шарку Фарбга
Кирилар эшик.
Азиз остонангда
Сарғайиб кимлар,
Зору ташна бўлди
Хуснинг кўрмоққа,
Кўлларин ҳавога
Ёзиб Искандар,
Оқибат тенг бўлди
Ховуч тупроққа.
Араби, мўғули
От сурди бу ён,
Фозилу донишинг
Қора қон қусди,
Кечди қирғинбарот,
Талотум урён,
Бобуринг, Фурқатинг
Чор тараф тўзди.
Нега вам чекмайин,
Қийналмай нечун,
Ўғлингман, мени сени
Отам деб суйдим,
Ўтди неча аср
Иқболинг нигун,
Қора қон йиғладим,
Оловда куйдим.
Қаро кўзим дея

Куйладинг офир,
Улуфбегинг кўкка
Термилди бедор.
Шунчалар буюксан,
Шунчалар мағрур,
Машрабингни ҳатто
Йиқолмади дор!
Кўп замон ўйнади
Бошингда шамшир,
Шиддатинг эгилиди
Юртим кўп замон.
Келди бўрон каби
Истиқлол. Ҳайкир.
Чексиз юрагинга
Тор келди осмон!
Бошингда порлади
Оппок саодат,
Сен қайта турилдинг,
Халқим, шу фурсат,
Замонинг келибди
Етар, ростла қад!
Сен ҳам узоқларга
Бўйингни кўрсат.

1990

Сина, мени синайвер, юрак,
Вужудимда йилларинг занги.
Қийна, мени қийнайвер, юрак,
Оқарган соч — йўлларнинг чанги.

Нух кемаси қолиб гирдобга,
Тўфонларга бўлгандек тутқун.
Азобдан дил тўлиб зардобга,
Сарғарибди тарзим кунма-кун.

Нечун солар кўксимга чангал
Ер юзида судралган ҳар кас.
Юрак, сенга айтаман дангал:
Мени кўп ҳам эркалатма, бас!

Қийна, мени қийнайвер, юрак...

1979

СОҒИНЧ

Сенинг ҳар галгидек омадинг қулмас,
Олислаб кетгандек туюлади уй.
Наҳот, танишларсиз ҳеч ишинг битмас
Кўксингни тимдалар аллақандай ўй.

Тупроқли кўчалар кўзинг ўнгида,
Касалманд онангни тавин эслайсан.
Қўл силтаб барига, сафар сўнгида
Юксак биноларга боқиб бўзлайсан.

Устингдан, ҳамхонанг қилади эрмак,
Таъналар кўксингга ботади тивдай.
Саррайган қирларни қўмсайди юрак,
Тутундан бўғилган шаҳарга сирмай.

Эълон тахталарга қоқиб кўзингни,
Дейсан, қололмайман, кетаман бундан.
Шаҳар эшитмайди аммо сўзингни,
Бош олиб жўнадинг ёмғирли тунда.

Яна қайтаяпсан ҳорвин изингга,
Саррайган қирларга тўймайди нигоҳ.
Йўллар, масофалар оқар изингдан
Яқинлаб келади кадрдон Кишлоқ!

* * *

Она, сизни бир кўришга ташна бўлдим...

Боботоғда кийикларга чашма бўлдим,
Бўйим ўсди, Ота уйни кетдим ташлаб.
Шош бағрида не дардларга ошно бўлдим,
Сиз кутдингиз, соғинч билан кўзни ёшлаб.

Хаёт асли чопағон бир бедов экан,
Бош бурмоққа изн бермас асов экан.
Корли тоғлар дийдор учун бир ров экан,
Энди билсам, фано ёлғон, алдов экан.

Она, сизни бир кўришга ташна бўлдим,

Парво қилмай гоҳ ошнолар берса фириб,
Юрар эдим кўчаларда мен ҳайқириб.
Ногоҳ бир кун Кумқўрғондан садо келди,
Болам, ҳолинг қалай деган нидо келди.

Она, сизни бир кўришга ташна бўлдим.

Қошингизга учай десам, қанотим йўқ,
Кийдирмоққа сизга бахмал-банотим йўқ.
Она, сизсиз бу дунёда ҳаётим йўқ, —
Ҳаётим йўқ, баётим йўқ, нажотим йўқ.

Она, сизни бир кўришга ташна бўлдим.

Йироқларда мен сарғайиб сўлдим, она,
Кимман ўзи? Қирқ ёшда ҳам билмам, она.
Соғинчларда юрак-бағрим тилдим, она,
Пойингизга бош бурмоққа келдим, она.

Она, сизни бир кўришга ташна бўлдим.

1995

ОТАМ ХОТИРАСИГА

Кимлар ёнар, кимлар юрар кулни титиб,
Дунё асли ҳаммамиздан кетгай ўтиб,
Кетаяпсиз дардингизни ичга ютиб,
Ота, нечун бир сўз демай кетаяпсиз?

Қирк йилдирки, тугёнларим қайнаб-тошди,
Ай, бебақо умр бунча қайга шошди,
Хасратларим кундан-кунга баттар ошди,
Ота, нечун бир сўз демай кетаяпсиз?

Наҳот, умр бир лаҳзада бўлар абас,
Дунё кимга жаннат, кимга эрур қафас,
Ота десам, нима учун бермассиз сас,
Ота, нечун бир сўз демай кетаяпсиз?

Йироқларга кетиб, мен-да қилдим хато,
Айрилиқда юракларим бўлар адо.
Фарзанд учун бир тоғ экан асли ота,
Ота, нечун бир сўз демай кетаяпсиз?

Англаганим дунёи дун турфа бозор,
Дўконида сотилгувчи моли озор,
Кетаяпсиз, қиёматга қолди дийдор,
Ота, нечун бир сўз демай кетаяпсиз?

Она, нечун йиғи, йўқлов этаяпсиз,
Жигарларим, нега асо тутаяпсиз,
Наҳот умр поёнига етаяпсиз,
Ота, нечун бир сўз демай кетаяпсиз?

1995

* * *

Тасодифми, қисмат зайли,
Бир кемага тушди нак.
Адовату кин туфайли,
Эл бўлмаган икки зот.
Эвоҳ, бехос тўфон қўпди,
Кема бўлди сувга ғарк.
Жами тирик жонни ютди,
Ебтўймас, гунг гирдибод.
Тирик қолиб, икки дунё
Эш бўлмаган икки кас
Ёпишдилар жон ҳолатда,
Сувда сузган тахтага.
Гапу сўзсиз тахта узра,
Андак ростлашиб нафас.
Шукроналар айтишибди,
Ўзларининг бахтига.
Оқим қайга элтмоқдадир,
Англамас бу икки кас.
Сўз айтишни ўйладилар
Бир-бирга бериб далда.
Адоват-кин ажратганди,
Юзлаштирди ҳаёт, бас.
Бир тахтада жон сақлашди
Ғанимлар шу маҳалда.
Яқинлашиб умид — кирғоқ,
Замин қўринган заҳот.
Яна сўзсиз ажралишди.
Улар икки томонга.

2002

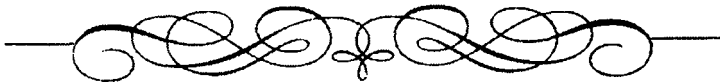

ЭВРИЛИШ

Уйғонаман эртага тонгда,
Бошқа одам бўлиб тураман.
Унутилган не бўлса қонда,
Барчасини тирилтираман.
Одамларга бўлган ишончим,
Севинчларим гуллар қалбимда.
Йўқотилган гўдак қувончим,
Ўқинчларим титраб лабимда.
Юрагимда кечар бир туйғу.
Туюлади олам кўзга тор,
Бегонадир руҳимга қайғу,
Хайкиради кўзларим бедор.
Кечаётган гофил асрлар
Уйғонади бўзлаб бу тонгда.
Тарс ёрилиб хатто қабрлар,
Марҳумлар ҳам қолар исёнда...
Уйғонаман, руҳимда титроқ,
Оҳларимни ичимга ютиб —
Зулумотни унутиб бироқ,
Ёруғликни энтикиб кутиб...

1990

* * *

Танимда ухламас бир дард,
Қонимда ухламас бир ғам.
Кўксимдан юлиб отмоққа шарт,
Шахт этсам, термилар пурғам.

Термилар кўзлари қонли,
Қонимга ташнаком, интиқ.
Бу дарднинг бағри армонли,
Бу ғамнинг кўксида чандиқ.

Келар дунё, кетар дунё,
Нечун андин кечолмайман.
Уммон олдидаман, э воҳ,
Қониб-яйраб ичолмайман.

Танимда ухламас бир ғам,
Жонимда ухламас бир дард.
Ки умрим тоғуси барҳам
Юлиб кўксимдан отсам шарт...

1994

* * *

Майсалар сочи пахмоқ,
Ўйинқароқ, шўх бола.
Яшинлар чақар чакмоқ,
Нурга тўлади дала.

Келаётир яшил хут,
Вайсақи қизиштигон.
Ариқларда лим-лим қут,
Кўк осмон, кўк осмон.

Базм этар навбахор
Юраклар ўлкасида.
Ташлаб кирмизи оҳор
Оғочлар елкасига.

Қирлар беланчагида
Шамол учади фир-фир.
Булутлар эмчагида
Оқ ёмғир, оқ ёмғир.

Гуллар бўйидан сармаст
Булбул ёқасин йиртар,
Манзилига ошиқиб
Ариқлар илдам йўртар.

Қикирлайди самбит гул,
Чечаклар барги аро.
Куйлаб берар кўхна йўл
Рухафзо, рухафзо.

1991

* * *

Лоларанг қадаҳда шодлик, бахт, шиддат,
Энтикиб қаҳқаҳа отдинг, қизғалдоқ.
Бу умр, бу баҳор оний бир муддат,
Ҳаётнинг мазмуни юпанч ва алдоқ.

Жуфтидан айрилган ғариб андалиб,
Оташ забонингни қилаверма пеш.
Ҳаётда ҳамиша кучлилар ғолиб,
Кузғунга барибир бўлолмассан хеш.

Титрайди субҳидам кўксимда бир сас,
Бир истак улғаяр ўжар феълимда.
Қисмат хатосини тузатаман, бас
Сўзлашни бошларман тошлар тилинда...

1995

ЭРК

Кипригим-ла тошни кесиб, ун қилсам,
Кўзимнинг ашкини нақ Жайхун қилсам,
Бордир истикболда минг битта имкон.

Сочим толасида кўтарсам ерни,
Олов ёлларини силасам шерни
Замин куч берару қўллайди раҳмон.

Зулмат оғушида сўқир бўлсам мен,
Ақлимдан адашиб йиғлаб, кулсам мен.
Дардим давосини топарман осон.

Уммон сувларини тўсиб дамим-ла,
Шодликни сипқорсам тоғдай ғамим-ла,
Меҳр риштасини узмагай осмон.

Мунчоқ тешигига сирғам, ухласам,
Томуғ азобида хун-хун йиғласам,
Демак, ўлмаганман, тирикман ҳамон.

Жами азоблардан бўлиблар, фориг,
Бировга эгилиб юрсам, водариг,
Менинг тириклигим ёлғондир, ёлғон!

1989

УСМОН НОСИР

Эврилиб давру даврон,
Нодонларинг сурса кайф.
Оқилларинг ютса қон,
Замон-замон, кимда айб?

Мен бир бандаи гумрох,
Ақлимдан гоҳ озарман.
Замон-замон, менга боқ,
Ғам нахрида сузарман.

Замон-замон, нобакор —
Ўғриларга чўқдинг тиз.
Сибирда Усмонинг хор,
Қонлар қусмоқда, эсиз!

Замон-замон, қузғунлар
Эл кўзини ўярлар.
Оға-ини ёвлашиб
Бир-бирини сўярлар.

Замон-замон ўлдими,
Дориломон ўлдими,
Ёмонлар яхши бўлиб
Яхши ёмон бўлдими?

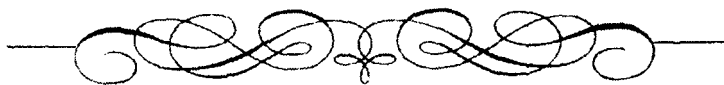
1990

ХОТИРА

Дераза кўзини синдириб бехос,
Айбингни ағдардинг менга, синфдош.
Жазоланглар дедим, қаҳрамонга хос,
Йўқ айбим тан олдим, аталдим бебош.
Муаллим уришмади, хўмрайиб деди:
Ойна келтирмасанг, кўрмайин қоранг.
Шамол елар эди, қор келар эди,
Шўхлик жиноятга айланди, қаранг!
Синфдош, олиб қочдинг мендан кўзингни,
Хоинга айландинг сен ўша лаҳза.
Мен ҳам оқлолмадим бироқ ўзимни,
Дарз кетди бегубор юрак — дераза!
Оқсоч муаллимни эслайман баъзан,
Кўрқоқ ҳамсинфим ҳам аччиқ хотира.
Сенга йўлолмайман аммо дафъатан —
Дарз кетган болалик — бебош, бокира!
Нега ололмадим оқлаб ўзимни,
Очиқ деразани кўксим-ла тўсдим.
Йиғладим партага қўйиб юзимни,
Англадим илк бора ганим ким, дўст ким!
Тугади болалик баҳорим барвақт,
Содда хайратларим турар ўкиниб.
Жасорат қилишга айласам-да, шахт
Вақт мендан барибир олди ўчини.
Инграйман кўксимда оғриқлар сезиб
Бебош, ўт ёшликнинг дамлари тинди.
Совуқ изғиринлар туради эсиб
Юрак — деразамдан бир умр энди...

1989

* * *

Она, туғилайин оппоқ тонг билан,
Мурғак вужудимни олиб тизига.
Суйиб, эркаласин ўзимнинг бобом.
Ғамгин нигоҳ билан боқма юзимга.
Видо керак эмас, айтгин ассалом,
Соҳир қўшиқларни куйласин дунё.
Толга момоларим солсин беланчак,
Келиб бошим узра бўлсин тўтиё,
Фарзанд илинжида ёнган келинчак.

Тиксин чеварларинг бахмал-банотли,
Пўпақлари заррин, сим-сим чимилдиқ.
Отам от келтирсин пўлат қанотли,
Темирчилар куйсин ўғлингга милтиқ.
Тангри ғазабидан қақраган чўллар,
Оппоқ тилақларим тамшаниб ичсин.
Ғафлат қучоғида бўғриққан эллар,
Киприқларин очсин, уйқудан кечсин.

Узлатга юз бурган боболар ҳақи,
Оппоқ саҳарлардан сўрайман ўлан.
Ҳали гард юкмаган дунёлар ҳақи,
Она, туғилайин оппоқ тонг билан.
Она, туғилайин бу соҳир саҳар,
Душманинг ҳасаддан оғулар ютсин.
Сенга лойиқ ўғил бўлмасам агар,
Мени оқ сутингнинг уволи тутсин.

1989

* * *

Фақир йўли панада дерлар,
Ётар ери ёнада дерлар,
Фақирмисан, ҳақирми, нодон
Юраккинам, уйқудан уйғон.

Кўзинг ерда, кўнглинг ойдадир
Оёқларинг аммо лойдадир.
Қийнал майли, азоблан, тўлғон,
Юраккинам, уйқудан уйғон.

Сохта урфу таомилни буз,
Алиф қадли Ватан – элни туз,
Номусингни, орингни қизғон,
Юраккинам, уйқудан уйғон.

1987

Ўзлик

Юракда уйғонар
Минг сас, минг овоз.
Унга жўр бўлади
Майсалар, гуллар.
Юракка тор келар
Бу кўкрак – қафас,
Юракка тор келар
Масофа, йўллар.

Юракка тор келар
Замину осмон,
Қалбимда уйғонар
Шамоллар, еллар,
Ер – тугён, кўк – тугён,
Кўкракда тугён,
Бўғзимда ханжарга
Айланар тиллар.

Ҳайратим уммондир,
Журъатим чакмоқ,
Бардошу саботим
Беҳудуд Осмон,
Рухимга Алпомиш
Ташлайди нигоҳ,
Минглаб томиримда
Гупура исён,

Тўлғанар, ингранар
Аждодлар хоки,
Юракда уйғонар
Минг сас, минг овоз,
Жамийки тириклик
Уйғонмас токи,
Демак, бу ғафлатдан
Уйғонганлар оз.

Қақроқ кўзларингда
Шуълалар кулсин.
Англадим, юрт, сенга
Зиёлар керак.
Мангу уйфонганинг
Муборак бўлсин,
Англаб ўзлигингни
Дунёда юрак!

Ўзлигим англатар
Ҳар бир дақиқа,
Тоқатим синайди
Эзгин япроқлар,
Малъунлар пойида
Ёниб тупроқлар,
Кўзларин очолмас
Токай – Ҳақиқат!

Ўзлигим англайман,
Очилар кўзим,
Шабпарак кўрқувдан
Бўларман, халос.
Тошларни синдириб
Хайқирар сўзим,
Юракда уйфонар
Минг сас, минг овоз.

1987

ДУНЁЖОН

Менинг юрагимда
Йиғлади баҳор,
Булбул нола қилди.
Юрак-бағри чок.
Менинг сўзларимга
Инонгин бир бор.
Ташна кўзларимга
Дунёжон, бир бок.
Менинг ҳасратимни
Тушунгин бу кун,
Не боис фалакка
Исёнлар қилдим.
Юрагимни сенга
Кўрсатмоқ учун,
Кўксимни ланг очиб
Қошинга келдим.
Турибман ёнингда
Сўзсиз, паришон.
Бир овиз сўз истаб,
Истаб бир калом.
Бу кун ҳасратимни
Тингла, дунёжон,
Букун шодлигимга
Шерик бўл, олам.

1986

ЎЗБЕКЛАР СЎЗИ
«Пахта иши» йилларида

Ўғирлик қилмадим оч қолганимда,
Ўзгалар ҳақини танидим ўздек.
Сизлар айтганчалик паст бўлганида
Тирик юрармиди бирорта ўзбек.

Гуноҳга ботмадим, кўркдим Худодан,
Башар шоҳид эрур, шоҳиддир олам.
Фақат айирганим ноком дунёдан
Етти шамчироғим, еттита болам.

Бармоқни ниқтайсиз, мана порахўр,
Ҳаммангни чиритгум ҳали қамоқда.
Тепамиз-да, Оллоҳ шоҳид, ҳайтовур,
Магар айбим бўлса, осинг оёқдан.

Магар айбим бўлса, айтсин оқ далам,
Ҳар кимнинг нияти йўлдоши бўлсин.
Жовдираб ўтирган еттита болам
Ҳаром ризқ егунча очидан ўлсин.

Бу кун қонунингиз ҳақиқатдан зўр,
Ҳақни хўрламоқдан лаззат туйингиз.
Фақат, рост сўздан қайтмайдиган ўр
Ўзбек эканимни билиб қўйингиз...

1987

БУ БИЗНИНГ ХАЛКИМИЗ

Бу бизнинг қувончдир ўзгаларга ёт,
Оппоқ хирмонимиз осмон шифтида.
Бу бизнинг азобдир, кўтарди азот
Қизлар хирмонларни митти кафтида.

Бу бизнинг халқимиз, бу бизнинг улус,
Тийрак кўзларида диёнат балқар.
Эшикдан кирганга доим очиқ юз,
Савоб иш қилганни кўқар деб алқар.

Бу бизнинг отамиз, бизнинг онамиз,
Бало қазоларга жонлари қалқон.
Улкан ҳаётдаги илк остонамиз,
Бизни хавотир-ла кузатар ҳамон.

Бу бизнинг ўғлимиз, бизнинг қизимиз
Севиб ардоқлаймиз уларни ҳарчанд.
Бойлик йиғмасак-да, боймиз ўзимиз,
Бизда энг табарруқ неъматдир фарзанд.

Бу бизнинг еримиз, бу бизнинг Ватан,
Қуёшга юз чайган водий, далалар.
Нон-тузни ўртада кўришиб баҳам,
Ўсар бу ҳовлида бизнинг болалар.

1988

* * *

Баҳор бу ўлкага келганда такрор,
Уфура бошлайди гулгун насимлар.
Умрим, баҳорларинг кузатдинг бедор,
Куш бўлиб учганда зангор фасллар.

Самода қалдирғоч урмоқдадир чарх,
Ёмғирдан ивиган кенг далалар жим.
Оппоқ наволарга бўлмоқдадир ғарқ,
Мусаффо бир қўшиқ истаган қалбим.

Оламга нурларин қуймоқда офтоб,
Гиёҳлар унмоқда қирлар сағрида.
Кўклам шиддатига беролмайин тоб
Қорлар эриётир тоғлар бағрида.

Парвозга чоғлана бошлайсан гўё,
Қалбингда севикли бир туғён фақат.
Зангор туйғулардан ясаниб дунё,
Кўркини оламга сочса табиат.

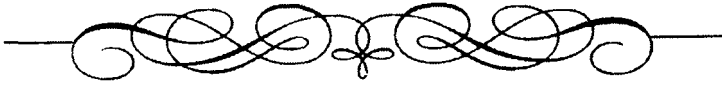
Ҳаёт гўзаллашар сен ўйлагандан,
Гуллар ҳам тун бўйи бир-бир очилар.
Тонг чоғи уйғониб, ҳеч бўлмаганда,
Кўзингга йиғила бошлар томчилар...

1980

ОНА ЮРТ

Ой нурида куйлаяпсан
Онажоним, бир маъюс.
Мунгли овозларингни
Босар йиғи, нолалар.
Қошимга кел бу лаҳза
Сўзлашайлик юзма-юз,
Нечун қулдай букилиб
Ўтаётир болалар?
Шиддатингни, шахтингни
Яшириб дўст-ғанимдан,
Минг асрлар онажон
Сабр-бардош қиларсан.
Не маъно бор узлатда
Ёниб бўғилганингдан,
Ўз-ўзингда йиғларсан,
Ўз-ўзингга қуларсан.
Юлдузлар нигоҳида
Армонларинг урар барқ,
Ҳаётбахш бу сийнангга
Отилмади не тошлар,
Бу телбавор тўлқинда
Не жонлар бўлмади ғарқ.
Не кўзлар ўйилмади,
Кесилмади не бошлар!

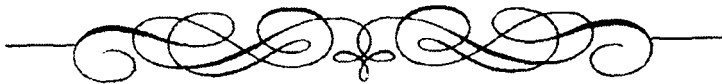
Сабр қилдинг, чидадинг
Нотанти бу қисматга,
Алқасосул миналҳақ
Деги кўкда қуёшинг,
Ноқобил ўвилларинг
Ботса айшу ишратга,
Оч-наҳор халқни кўриб.
Тагин эгилди бошинг.
Ҳақиқат йўли йироқ,
Адолат йўли мушкул.
Имонинг саломатдир
Етарсан оқ тилакка,
Ғамларингдан бир куни
Фориғ бўларсан буткул,
Ишонаман, бу йўлда
Сен эмас ёлғиз, якка.
Ишонаман, кун келар
Ушалар чўнг армонинг,
Эзгуликнинг йўллари
Бўлгай ҳамиша барҳақ.
Ишонаман, Онажон,
Келар хурлик замонинг
Ул ёруғ замонларни
Мен ҳам кутарман илҳақ.

1986

ЎША КУН КЕЛАД

Ўша кун келади,
Кувончу ташвиш,
Исёну тўфонга
Бағри тўлиқ кун.
Яхши-ю ёмонни
Қилар у тафтиш.
Асрлар тўлғаниб
Кутган улуф кун.
Савобу гуноҳни
Сарҳисоб айлар,
Тошларга жон солар,
Сўзларга забон.
Қасос шамширини
Оловга қайрар,
Осмон ерга дўнар,
Ер бўлар осмон
Ўша кун келади
Қўпориб тоғни,
Қуёшга табассум
Қилади гуллар,
Қулгига тўлатиб
Хазон бу боғни,
Безавол рангларда
Сайрар булбуллар.
Ўша кун келади,
Сехргар шуқуҳ,

Менинг нигоҳимда
Хасрат, доғ бўлмас.
Фазолар бағрида,
Озод кезар рух,
Кўз ёши, изтироб,
Оху воҳ бўлмас.
Ҳали уфқ қонталаш,
Лабларин қимтиб,
Заминнинг бўғзига
Тиқилар қуёш.
Ўша кун келади,
Интизор, интиқ
Юракка айланар,
Кўксимдаги тош!

1987

* * *

Давр айбдормас, даврни сўкманг,
Маломат ўқларин отманг замонга.
Ҳеч қачон Заминга кўз ёшни тўкманг,
Тош қилиб кўз ёшни отинг осмонга.
Токи бу тош учсин фанимлар ёққа,
Бу тош фанимларнинг бошини ёрсин.
Ачинманг тўкилган кузги япроққа,
Дарахтни овутманг,
Йиғлаб, оҳ урсин!
Ёлгон шиорларни тўқиб ўзингиз,
Улусни алдаманг, чайнаманг сўзни.
Чиранманг, пахтаси чиқиб кўзингиз,
Авалло ажратинг, душманни, дўстни!
Майда қўрқувларни узлатга тушланг,
Ўткинчи ҳислардан юраклар тонсин.
Ҳар бир ишорангиз, ҳар сўзингиздан
Манов ухлаётган Одам уйғонсин!
Сўзни байроқ қилиб кўтарган эрлар,
Сиздан журъат кутар Ватан,
Халқ, Замин.
Тирик виждон билан ёзингиз шеърлар,
Корин гаминимас, ўйлаб юрт гамин!
Сизга овир бўлар бу йўл, эҳтимол,
Етиб боролмассиз, қуларсиз йўлда.
Аммо юрагини очиб бемалол,
Куйлай олганни Ҳақ туради қўллаб!

1986

* * *

Қамишдан мен тикайин либос,
Сен зарбоф деб қабул эт уни.
Уйим бўлар, ишон, бир куни,
Керак бўлмас ҳеч қандай жихоз.

Уйим бўлар
Қамиш каталак,
Оғринмагин сира ёздиқдан.
Оқ тун.
Қамиш либосли малак,
Бошингни қўй бу пок ёстиққа.

Очиқ томдан боқамиз ойга,
Оқ тун.
Қалблар жуфт тепган дамлар.
Сен бунчалар тенгсиз — чиройда,
Хира тортар барча ҳашамлар...

1987

* * *

Куним гурбат, туним гурбат, сафолар қайда
қолмишлар,
Хобгоҳим совук турбат, садолар қайда
қолмишлар?

Фалак бедодидан тоқай, аё дўстлар, фиғон этгим,
Вале кўксимни тоғ этган наволар қайда
қолмишлар?

Букун телба хаёлимдан девона деб кулур мардум;
Хор кўнглимга бир ҳамроз, гадолар қайда
қолмишлар?

Ўтар-ку умри нокомил, улус дардин чекиб ҳар
дам,
Кани юртим деган эрлар, адолар қайда
қолмишлар?

Ғажр дунё кулар бир кун, таним туфроғ ўлар бир
кун,
Мени ёд этмоққа, эвоҳ, дуолар қайда
қолмишлар?

1986

* * *

Килардим истагинг лаҳзада бажо,
Қўлларим етарди чўзсам қуёшга.
Анграйиб карама, кўзларинг бежо,
Кечир, Абдумажид, энди мен бошқа.

Эргашма соядек, ўз ҳолимга қўй,
Зормасман, эҳтимол, сендек сирдошга.
Йўқдир бу атрофда сен караган уй,
Кечир, Абдумажид, энди мен бошқа.

Аниқ билар эдим овир бу йўлим,
Тоқату сабримдан сўрардим суянч.
Бу ифлос қўлларга тегдию қўлим,
Ўзим-ўзлигимга туюлдим аянч.

Кошки бу дунёга келмаган бўлсам,
Ҳақсизлик нелигин билмаган бўлсам.
Тобут камлик килар, холос бу лошга
Кечир, Абдумажид, энди мен бошқа.

Маҳшарда не дейман, худо – бардошга,
Вужудим айланди зил-замбил тошга,
Юрагим айланди кўзимда ёшга,
Кечир, Абдумажид, энди мен бошқа.

1986

УХЛАЁТГАН ҚУЛНИНГ ДЕГАНИ

Томар хўжайиннинг камчисидан қон,
Умрим мутеликда ўтишин уқдим.
Соқов ҳасратларим қалбимда пинҳон,
Озод ҳисларимни қабрга тикдим.

Томуғ азобига борарман тикка,
Тийра қисматимга кўниқдим ночор.
Фақат ўтинчим бор сизлардан якка,
Бир мизғиб олайн, бермангиз озор.

Фафлат қучоғида бахтлиман жуда,
Танимни роҳатбахш недир китиқлар.
Хуррият ҳақида сотиб сафсата,
Ухлаган чоғимда қилманг нутқлар.

Бақириб тушимни буздингиз холос,
Шафқат билмадингиз, қалб бўлди пора,
Тушимда қушлар-ла қилардим парвоз,
Уйғониб ўзимни кўрдим бечора.

Бобом — қул, отам — қул, фарзандларим — қул,
Вужудим кишанда, юрак ғамбода.
Бу разил қисматга бўйсуниб буткул,
Яшамоқ оғирдир энди дунёда.

1987

ИЛТИЖО

Тириклик ғамидан, захмидан чўчиб,
Яшаган дамларим, хайр, алвидо.
Кушга айланайин, кетайин учиб,
Мен — Замин юзига сирмаган нидо.

Бас қил, ўғлим, энди, дея куйинган
Онам сўзларига парво қилмасдан,
Учайин шамолдай, учай қуюндай
Чегара билмасдан, сарҳад билмасдан

Йиллар тўзонини кечиб ўтайин
Ўғлингга қанот бер, нажот бер, дунё,
Оламни боламдек қучиб ўтайин,
Ҳеч сўлмас, ҳеч ўлмас ҳаёт бер, дунё!

Давлатлар, сарватлар, кечиклар ёлғон.
Кўз ёшларим гувоҳ, қоним гувоҳдир.
Оқу қора деган битиклар ёлғон,
Вужудда титраган жоним гувоҳдир!
Учайин Заминда, беш қитъа бўйлаб,
Подшоҳлар, тузумлар беҳуда, бекор.
Учайин озод бир кўшиқни қуйлаб,
Инсонни мен озод кўришим даркор!

1986

ДУШМАН

Бола эдик, шундоққина дала четида,
Молимизни ўтлатардик биз ўша дамлар.
Кўрқар эдик бригадирнинг маст ўгитидан:
«Қўй-эчкилар пах-та е-са, жа-воб-гарсанлар...»

Тушунсак-да, пахта бизнинг ризқу рўзимиз,
Ўйин билан чалғир эдик баъзи маҳалда.
Элмуроднинг эчкилари алдаб кўзимиз,
Кай бир куни ўтиб қопти пахта пайкалга.

— Касофат бу эчкиларинг вўзамни еди,
Тиқмасамми, энағарлар керак жойига,
Бригадирнинг вужудидан анқиб май ҳиди,
Бир пийпалаб Элмуродни олди пойига.

Урра қочдик уч-тўрттамыз дарров туш-тушга.
Бир қочганда тутолмасди бизларни шайтон.
Қочолмади жўрагинам, питирлаб қушдай,
Қолаверди тупроқ ютиб, тупурганча қон!

Сен душмансан, дея етти яшар гўдакни,
Мўйловлари пир-пир учиб, тепди аямай.
Ёнар эдик босолмасдан мурғак юракни,
Тилимиз ҳам тош қотганди, бир сўзга келмай.

Жигарини эзган экан тепки ўшанда,
Жўрамни зум етказдилар шифохонага,
Ўлган чоғда зор ачиниб митти душманга,
Қақшаб-қақшаб йиғладим мен азахонада.

Тушларимга кириб келар тунлар гоҳида,
Уқтиради неларнидир менга бир нафас,
Овози ҳам улғайганга ўхшар чоғимда,
Мени кечир, дўстим, дейди, мен душман эмас.

Қўйгил энди, жўра, дейман, агар дўст бўлсанг,
Ич-ичимдан ёниб, ўзни ололмай қўлга.
Қон тупурди болалигим ўшанда, билсанг,
Ғорат бўлди болалигим чанг тупроқ йўлда.

Тупроқ билан усти-боши беланган ўсмир
Хузуримга ҳамон келар бузиб хобимни.
Алаҳсираб тушларимда силайман бир-бир
Тепки зарби қўқартирган ҳамма ёғимни...

1988

* * *

Алахлайди тунда хароба,
Босинкираб йўталар қув-қув.
Тайёралар – қовоғарилар
Тепасидан учишар зув-зув.

Одам ўтса оёғи куяр,
Нураган том, хужралар бўм-бўш.
Нимадандир мамнунлик туяр,
Йироқларга термилиб бойкуш.

1987

МУСОФИР

Маъруф Жалилга

Ҳамма сиёсатдан сафсата ўқир,
Боши-охири йўқ бир вала-фовур.
Ортидан улфатлар хангома тўқир,
Умри ижарада ўтди, ландовур.
Таъна-қочиримлар гўё бир пақир,
Раддия ўрнига жилмаяр, холос.
Сўнг кўча кезади ўртаниб бағир,
Туртиниб ўтади кимгадир бехос.
Кутулмок ўйида гунг аросатдан,
Ижара кулбага чопади шитоб.
Сафсата сотади эл сиёсатдан
Пештахталар тўла ваҳима, хитоб!
Бўғзида аллалаб оғир бир куйни,
Узун навбатларга турар мусофир.
Омонат ўтирган ғариб бир уйни,
Чиндан ўзиники қилар тасаввур.
Ўн йил ўтса-ўтар, бўлмас қиёмат,
(Сизнинг бу борада фикрингиз аён).
Аҳли раъиятда бўлса диёнат,
Ғўдайиб осмонда юрмасди ёлғон!
Тақдирдан нолимай, шикоят қилмай,
Қайтар дер дунёга оқибат, имон.
Таъна-маломатни назарга илмай,
Ўн йил ижарада юрди бир инсон!
Бошини йўқотган аҳли улуғлар,
Бирин нуратасиз, бири битмасдан.
Ғариб ижарада мусофир ухлар,
Ўн йил ҳақиқатга навбат етмасдан.

1985

* * *

Қилмиши ўғирлик, хундан иборат,
Қавми каззобларга бўлганман дучор.
Эгу ҳисларимни қилмоқда ғорат,
Дину имонидан кечган нобакор.
Ғижирлар тишларим, оғриқ туяман,
Кўриб-кўрмасликка маҳкумман, зотан.
Ўзни йиғламоқдан қандай тияман,
Сени куппа-қундуз талашса, Ватан!
Очофат ўғрилар нарсамга тегмас,
Пинҳон юрагимни мўлжал олмоқда.
Сандиқ тўла молу ганжина эмас,
Улар кўзларимни қиндан юлмоқда.
Кўзларим косаси қақраган, бўм-бўш,
Қувғинди кезади кўкда фарёдим.
Қаноти қирқилган исёнкор бир қуш,
Ҳасрат қафасида титраган додим.
Инсоний ҳислардан мангу мосуво,
Каззоблар унутган она демоқни.
Улар ўтмишимга кул тортар гўё,
Истар хотирамни улар емоқни!
Ҳаётим гаровда, жоним сотилган,
Қавми каззоблардан шафқат сўрмайман.
Кўзларимни юлган қонхўр қотилга
Қасоскор ёдимни асло бермайман.

1988

* * *

Харобот кунжида сайраган булбул,
Хазон гулзорида кўкарган бир гул,
Қарғалар ичига тушибман айро,
Қузғун бўлолмадим, ёронлар.

Сен, эй ғариб кўнглим, нотавон кўнглим
Ундек уваланган менинг дон кўнглим,
Кулли манзиллардан ўтдим, вовайло,
Турғун бўлолмадим, ёронлар.

Мен-да телбадурман, мен-да савдойи,
Фано ранжидаким ёндим ҳавойи,
Бу не оловдирки, эй қодир худо,
Учқун бўлолмадим, ёронлар.

Қийнадим юракни, қийнадим тилни,
Оҳ урсам, оҳимдан уйғотдим елни,
Бошга кўтарсам-да улусни, асли –
Суйғун бўлолмадим, ёронлар.

1987

ТАХТ

Халқим, деди етти букилиб,
Имкон беринг, ўзимни синай.
Халқим, деди мулойим кулиб,
Изн беринг, бул тахтга минай.

Тилло тахтга ўтирғизди халқ,
Сўзларига қилмасдан гумон.
Аврамоққа тож соҳибин нак
Ин қурганда тахтда бир илон.

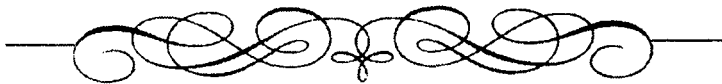
Кимки келиб ўлтирса магар,
Елкасига чиқар айри тил.
Элинг дейди, подадан баттар —
Фармонингни юрит, ғазаб қил!

Ахтаришиб ҳақиқат сўзин,
Мардум қолди гимирлаб пастда.
Хира тортди даставвал кўзи,
Заифлашди тафаккур аста.

Рўзғори бут, қозони ёғлик,
Тупурди у тамом барига.
Халқми, дейди қовоғи солиқ,
Очдан ўлса, ундан нарига.

Илон шохнинг кўнглин тўлдирар,
У саройда ноёб, арзанда.
Халқ билмайди, тахтда ўлтирар
Одамтахлит совуқ газанда.

1984

АЛАМ

Юрагим қонини қатралаб ичдим,
Ўзим ўз жонимдан тамоман кечдим,

Нечун сен жонимдан кечмадинг, алам,
Қонимдан сен қониб ичмадинг, алам.

Юмай кўзларимни бесадо, бесас,
Изтироб фарёддан тўйиб кетдим, бас,

Десам, ҳол-жонимга қўймадинг, алам,
Ҳануз сен қонимга тўймадинг, алам.

1985

ХУЛОСА

Асли бу дунёнинг номи ботқоқлик,
Маддох бакавойлар —
Моҳир шоирлар,
Тахтда ўлтиради бирон сайроки,
Пуфакдек шишади
Алвон шиорлар.
Асли бу дунёнинг аҳли дониши
Буюк юмушларга қодир бегумон.
Исташса, тезлатар
Қуёш сўнишин,
Исташса, ботқоққа дўнар биёбон.
Асли бу дунёда ҳамма ақлли,
Ҳамма ҳукмдорга
Хизматда содиқ.
Асли бу дунёда йўқдир бахиллик,
Ҳеч ким таҳқирланмас меъёрдан ортик.
Асли бу дунёнинг бечоралари
Кувноқ масхарабоз,
Ҳафтафаҳм, майда,
Куйлар томоқ йириб фуқаролари.
Бундай жаннат диёр топилур қайда?!
Асли бу дунёда бахтдир - қашшоқлик,
Асли бу дунёда турфа меъёрлар.
Бўлган-тургани шу,
Базм, машшоқлик,
Пуфакдек семирган ёлғон шиорлар.

1986

ДАЪВАТ

Фақир йўли панада дерлар,
Ётар ери ёнада дерлар.
Фақирмисан, ҳақирми, нодон,
Юраккинам, уйқудан уйғон.

Кўзларинг ерда, кўнглинг ойдадир
Оёқларинг аммо лойдадир.
Қийнал, майли, азобдан, тўлғон,
Юраккинам, уйқудан уйғон.

Сохта урфу таомилни буз,
Алиф қадли ватан-элни туз.
Номусингни, орингни қизғон,
Юраккинам, уйқудан уйғон.

* * *

Чайнаганинг гумон, юганинг ростдир,
Ҳар кимки холингни англагай, дўстдир.

Кўзингда ёш юрсанг, ғаним шод бўлар,
Ўзни ерга урсанг, дўстинг ёт бўлар.

Ёрса ҳам бошингга турфа балолар,
Зинҳор фарёд қилма, қилма нолалар.

Кўр дема осмонни, тошларни ҳиссиз,
Улар ҳасратингни тушунар сўзсиз.

Сен соқов тошларнинг қошига боргин,
Шўр бу пешонангни бир уриб ёргин...

1988

ЭСКИ КҮШИК

Иўқчиликдан хор бўлиб ким,
Ким очликдан ўлганда,
Давру даврон пулдорники,
Молдорники бўлганда,

Бой қишлоқнинг бой йигити
Сенга солди-ку, оғиз.
Бўй етмаган ўсмирлигим
Бўзлаб қолди-ку, ёлғиз.

Заъфарондай сарфайтириб
Тўлин ойдай тарзингни.
Тошбағир бу отагинанг
Тингламади арзингни.

Дол бўйнингга осиб қўйган
Маржонимни узди-ей.
Хаёлимда қурган баланд
Кўрғонимни бузди-ей.

Бойваччалар, кулиб қолинг
Камбағаллар устидан.
Сизларга ҳам жазо бордир,
Қочолмайсиз дастидан.

Келган эдим куёв билан
Қилай дея бир саваш.
Талабгоринг мардми, номард,
Билай дея, эй махваш.

Бир жигига тегайин, деб
Жўрасига сўз қотдим.
Бойқишлоқнинг оғзи қийшиқ
Тўрасига гап отдим.

Урушмокқа тайёр эдим,
Жоним тикиб сен учун.
Кўр бўлгур-а, қўрқоқ экан,
Паналаб қочди беун.

Паранжига ўраб тунда,
Тўлин ойдаи юзингни.
Қуёнюрак бойвачча
Ўғирлади ўзингни...

1989

МУСО ЖАЛИЛ

Мендан салом ул қалам қошга,
Тутқун бўлдим қонхўр авбошга,
Оҳим етмас кўкда қуёшга,
Айтдим, қайтиб олмасман сўзим.

Қарға-зоғлар чўқийди кўзим,
Ғаним кўпдир, мен якка-ўзим,
Токатимга тиларман тўзим,
Айтдим, қайтиб олмасман сўзим.

Кўз эмас бу, қонли бир садоқ,
Унутма, юрт, унутма, тупроқ,
Юрагимни сотмасман бироқ,
Айтдим, қайтиб олмасман сўзим.

1987

* * *

Бир қалкиб тўхтади пойимда дунё,
Не гўзал ҳисларим ютибди сароб.
Юрагим қаърида портлади гўё,
Армонли бир оврик, бўғизик изтироб.
Не синоат сездим, нимани кўриб,
Бу кун туюлмоқда беҳуда, бекор.
Кўзимни беркитиб берибди фириб,
Томоша кўрсатиб чархи кажрафтор.
Қолди сўнгги имкон яшамоқ учун,
Хоин ким, дўст кимдир очсам орани?
Фурсат фаниматдир, шошаман бугун,
Ажратиб олмоққа оқу қорани.
Фурсат фаниматдир, тирикдирман то,
Жами сўзларимга берарман жавоб.
Бир қалкиб пойимда тўхтади дунё,
Эзгу туйғуларни айларман тавоф.
Ўқ еган шер янглиғ кўтариб наъра,
Юрак – суянчимдан сўрайман тўзим.
Мунгли ўйларимга қиларман зарда,
Ё ҳаёт, ё ўлим энди ҳар сўзим!
Суюк ўтмишларим, алвидо, хайр,
Умрим тўлиб кетди сонсиз ёлғонга.
Рухим зиндониди тутқун бир тайр,
Озод ҳаёлларим учди Осмонга.
Бордир сўнгги имкон тазарру учун,
Хато кечган умрим, тушунгин, қизғон.
Бошимни кундага қўймоқлик буқун
Менга фавқулодда табиий, осон...

1989

* * *

Ҳақсизлик деб аталган бу сиртмоқ бўйнимда,
Ў, бахтсизлик, кучдим сени тунлар қўйнимда.

Олса олсин ялмоғизлар менинг жонимни,
Ханжарининг тивларида тўксин қонимни.

Бир жонимга битта ўлим бордир, англадим,
Дунё деган кафасдан ҳам тордир, англадим.

Бир жонимдан кўрқсам агар, ўзлигим ёлғон,
Қаро ерга кирайин-о, кўк кийсин осмон.

Бу ўлимим ҳақсизликка қарши исёндир,
Риё, алдов забун бўлган бир гўзал тонгдир.

Мен у тонгга етолмасам, армон қилмасман,
Ҳақ барқарор бўлса магар, мен ҳам ўлмасман.

1989

КУН

Тобора кийиндир вақт ўтган сари,
Минг қўлга қўлимни чўзарман такрор.
Нахот, фариштадир юрганлар бари,
Нахот, мен, заминда танҳо гуноҳкор,
Нахот, мен айборман, манглайи қора,
Худо-ю, бандага келарман мункир.
Мўъминлар ичида осий фуқаро.
Кунларни махбусдай санайман бир-бир!
Бу қандай омадсиз, бахтиқаро кун,
Тангрим лаънатлади, қарғади шайтон.
Тишларим вижирлаб турибман беун.
Қайга бош уришни билмасдан хайрон,
Ахир не айбимга бунча кўргулик,
Шаккоклик қилдимми бехосдан сенга?
Сахий бу даргоҳда, нахот, бергулик
Ўзга марҳаматинг бўлмаса менга?!
Не бир гуноҳимга қилдинг маломат,
Юрак пора-пора, йўқдир таскин ҳеч.
Нахот бир сўзимга ёғса фалокат,
Худо-ю, бандаси қарғаса бу кеч!
Кун эса чўзилар узундан-узоқ,
Қанийди, барчаси тугаса, битса.
Илоҳий зотлардан қўрқмасдан бироқ,
Одамнинг боласи қўлимдан тутса!

1989

ХАКИКАТ

Чинқирар юрагинг тунлар асабий,
Киёфанг киргандир қумнинг тусига.
Фаластинлик гўдак фарёди каби
Қувгинди юрасан Замин юзида,
Мени сени топаман, ҳақиқат.

Разолат ўқидан юлдузинг сўниб,
Мозоринг чўкмоқда олис тупроқда.
Сағир қиз сингари хўрликка кўниб,
Кўз ёшлар тўкасан тунлар овлоқда.
Мени сени топаман, ҳақиқат.

Чўян бинодаги темир ғаладон
Тунлар кўкрагингдан босар хотиржам,
Юзтубан ётурсан бунда чалажон,
Дўсту ғанимларни ўйлаб ҳозир ҳам!
Мени сени топаман, ҳақиқат.

Олам рангларига тўймади кўзим,
Лабларим армонли пичирлар секин.
Ҳақиқат эгилар, синмагай лекин,
Шунчаки бир гапми боболар сўзи?
Мен сени топаман, ҳақиқат.

Агар сен бор бўлсанг ердами, кўкда
Ёки борса-келмас бирон овлоқда.
Қуёш ётар жойи — алвон уфқда,
Оёқ қуяр сахро ё ёнар тоғда,
Мен сени топаман, ҳақиқат!

1983

* * *

Қалбим, сендан туйғун, сендан бокира йўқми?
Кийноқларга ташлар сени хотира хукми.

Хаёлларим шамолларнинг кезар катида,
Иситаман юрагимни ойнинг тафтида.

Мени ғафлат уйқусига фарқ этар тушлар,
Яшил-яшил боғларимни тарк этар кушлар.

Зил туманли дунёлардан ошарман олис,
Таъналару шиквалардан яшарман холис.

Юрагимнинг гулзорларин гуллари турфа,
Шодликлару азобларим, ишончу шубҳа.

Мен кетарман, узун-узун йўллар чўзилар,
Сатрларим — ёнаётган гуллар, узилар.

Ёнаётган бу гулларни кучиб, эҳтимол,
Кетганим чоғ, сочин ёйиб йиғлар бир аёл...

1981

* * *

Юрагимнинг ҳажми — тугилган муштим,
Сигмас у кўксимга, сигмас ўзимга.
У нурга йўғрилган озода бир кушким,
Ёруғлик бахш этиб яшар кўксимга.

Вужудим Ватандир бу озода кушга,
Уни эркалайман суйгандек гўдак.
Мен, ахир оламга келмайман бошқа,
Ўзгалар ўрнига ўларман нега?

Олда қисматларнинг зирҳли девори,
Сакрашга чоғланиб ростлайман нафас.
Ҳеч нарса демасман сизга дил ёриб,
Чўғдай тилларимни суғураман, бас!

Одамлар, мен сизни алдадим кўпроқ,
Кулгим ниқобида кўз ёшим пинҳон.
Яхши бир одамни ютмоқда тупроқ,
Тоғлар ютганидек кўёшни оқшом.

Бошимизда офтоб порлагай тонглар,
Тераклар титрайди сарин елларда.
Келиб-кетаверар фақат инсонлар,
Йиллардан йилларга, йиллардан-йилларга!

Шарқнинг кўҳна чинорлари — чоллар,
Уятчан қизлари — мажнунтоллар
Қарар йўлларга,
Қарар йўлларга!

1991

* * *

Мен қанча гапирмай диёнатлардан,
Не бўлса ҳаётда қутлуғ, муқаддас.
Дунё холи эмас хиёнатлардан,
Ором олмоқликка йўқдир бир нафас.

Олға қистаюрман учқур хаёлни,
Отилар кўксимдан оловли сўзлар.
Атрофда кўрарман турфа бир ҳолни,
Биров кулиб яшар, бировлар бўзлар.

Хамиша қийнагай мени бу фожи,
Ҳаёт саҳнасига тикилган кўзим.
Оташ шамолларга бағрини очиб
Келаётир биров — бу менман, ўзим!

Вужудим — бир умр олов комида,
Мисли самандардек ёнмоғинг керак.
Сени улоқтиргум осмон қаърига,
Сурхон боғларига сифмаган юрак!

Дилим изтиробу соғинчга тўла,
Неча қаттол ўқлар тешди кўксимни.
Хиёнат, алдовдан неча бор ўлдим,
Ниҳоят, танидим бу кун ўзимни!

Шамолдай ўтарман бир кун дунёдан,
Забун ҳолатимнинг боғлар гувоҳи.
Тошлар фарёдидек учар ҳавода
Узун кечаларда юрагим охи!..

1982

Кекса дарахт

Инсон ухлаб ётса ҳам карахт,
Бир томири уйғоқ хамиша.
Яшар эди шарқдаги дарахт
Бўронлару довулга пеша.

Товланарди офтобда сарик —
Япроқлари куйиб, куз фасли.
Кекса дарахт — қадимий тарих,
Аждодларнинг закоси, асли!

Ўшандаёқ ярим дунёни
Улар бутун ҳолида кўрган.
Ишғол этиб арзу самони
Хаёллари фалакда юрган.

Улуғ ҳаким Ал-ибн Сино,
Ал-Хоразмий бунга кафолат.
Яшил дарахт илдизин аммо,
Кўпормоқчи бўлди жаҳолат.

Яшил дарахт кўзида фараҳ,
Ишонмасман ғанимга мутлоқ.
Волидам шарқ, ётмагин карахт
Осмонларга қараб оч кучоқ.

Турфа маслак ва турфа ғоя
Тўқнаш келар менга ҳаётда.
Рухингизга бўлдим ҳамсоя:
Гоҳ Афшона, гоҳи Қиётда.

Нигоҳимда минорлар нақши,
Рухим эса, ҳамон тунд, карахт.
Бўронлару довулга қарши
Яшагайсан мўъжиза дарахт!

Яшагайсан оғоҳ баридан,
Хаёлотга бўлиб ҳануз ғарқ.
Навоийнинг сатрларидай
Мангудирсан, онажоним Шарқ!

1985

* * *

Юрак дағ-дағ титрар шум фалокатдан,
Сурбет оғизларнинг ёмон нияти.
Тинмай ваъз ўқийди сабр-тоқатдан
Ёлғон йўриқларнинг қув жамияти.
Навбатга турингиз, гизлайди ёлғон,
Бу юртнинг емаги-ичмаги сабр,
Ҳавосин қизғанар бу юртдан осмон
Уммонин ер ютар, гўдагин — қабр.
Адолат пайини қирқмоқ қасдида,
Таёғин ўқталиб изғир ёлғонлар.
Навбатга турганлар халқмас, аслида
Ёлғоннинг қасрига қолган қурбонлар.
Кўллар кўлга, кўзлар кўзларга ганим,
Зоғлар кўним топмас улкан сарватда.
Майитлар елкага ташлаб кафанин,
Мозорлар пойида турар навбатда.
Гумроҳ бир раиъят, нотавон ожиз
Ёлғон дастурлардан нигоҳлар сўқир.
Бурунлар тагида қир ўра — оғиз,
Замонни мадҳ этиб ёлғонлар тўқир.
Мармар саройларда, ишлари бажо,
Ёлғон ҳазратлари кўксини керар.
Ёлғоннинг ялтироқ товонин аммо
Лак-лак гумашталар ялашиб юрар.
Оғизлар сўйлайди емак-ичмақдан,
Қулоқлар диккаяр, анграяр кўзлар.
Ёлғонлар урчиган бу жамиятда
Элга раҳнамодир сурбет оғизлар.
Ёлғонлар хўжадир бу мамлакатда,
Шубҳаю адоват малай ёлғонга.
Раиъят уззукун туриб навбатда
Ташаккур айтади бахтли замонга.

1987

* * *

Бало тошларига бошим кўйдим мен,
Юрак юрагимни кесиб ўйдим мен,
Дунё ғамларингдан эрта тўйдим мен,
Мен куйдим шунчалар, ёмон куйдим мен.

Соқов махлуқотлар кирарку тилга,
Жангари бургутлар кўнарку қўлга,
Қачон кириб қолдим боши берк йўлга,
Хато қисматимни бунча суйдим мен?

Тилла қадаҳимда май ўрнига хун,
Рухим сарватида васваса, жунун,
Елкамдан босади рутубатли тун,
Нохуш тушларимни чаппа кўйдим мен.

Бир-бир варақланди дафтари ҳасрат,
Бир бети муҳаббат, бир бети нафрат.
Ҳамон кўзларимни тарк этмас ғафлат,
Ўзимни шўрида, ожиз туйдим мен.

Бало тошлари ҳам синарми, кўнгил?
Тахир кўз ёшларим тинарми, кўнгил
Зулмат ёруғликка дўнарми, кўнгил
Офтоб нурларини қалбга кийдим мен.

Зоҳиримда соғи ботиним беҳуш,
Ҳасрат дафтаримни ёпарман нохуш.
Токай давом этар босириқ бу туш?
Ҳасрат дафтаримни очмай кўйдим мен.

1986

* * *

Агар сўзласайди
Табаррук тупрок.
Осмон тингласайди
Оташ сўзини,
Маккор қисматимни
Қилмасдим сўрок.
Ночор тикмас эдим
Кўкка кўзимни.
Эрмакка эмасдир
Менга шеър ёзиш,
Дардли шоир керак
Бахтсиз Ватанга.
Истагим бўлсайди
Жонни қутқазиш,
Жалолиддин каби
Кирмасдим жангга.
Қилич қайрамаса
Зулм, истибод,
Озод юрганимда
Куёшдай балқиб,
Фалакка қўл чўзиб
Сўрмасдим имдод,
Шеърлар ёзмас эдим
Юрагим қалқиб.

Ўздиқда не ёзиқ,
Кечиб баридан,
Яшашга ундайди
Ўтаётган кунлар,
Гўё юракданмас,
Замин қаъридан
Чиқиб келаверар
Қасослар, хунлар.
Йироқ дунёларнинг
Гулдурас саси
Кулоқ пардаларим
Этади сархуш,
Мен ҳам боболарнинг
Битта зарраси,
Мен ҳам замонамга
Сифмаган дарвеш!
Кимга аҳволимнинг
Шарҳини айтай,
Замин тош қотгандир,
Осмондир йироқ,
Мабодо оламга
Келсайдим қайта,
Бутунлай бошқача
Яшардим бироқ...

1988

Шеърят

Рауф Парфига

1. Тилларим бўғзимда муаллақ қотди,
Шашқатор тўқдим мен кўздан ёшимни.
Ў, илҳом куёши қайларга ботдинг?!
Йўқотдим, йўқотдим мен куёшимни.
Бундай бедодликка, йўқ, чидаб бўлмас,
Жунун водийсида сарғайиб кездим.
Токи тирикдирман, туйғулар ўлмас
Ҳар бир хужайрамда мен буни сездим.
Кечар лаҳзаларим асрларга тенг,
Бошимда гоҳ ёғду, гоҳи туманлар.
Шеърят, ў, сенинг марҳаматинг кенг,
Мени қийнамоқда шубҳа-гумонлар.

2. Сени ўз онамдек этардим эъзоз,
Наҳот, тингламассан бу кун ўғлингни.
Менга бўйсунмоқни истамас қоғоз,
Тирнаб қабартирдим инжа кўнглимни.
Йироқларда ўтмиш, келажак йироқ,
Икки ўт ичида бешафқат ёндим.
Кўзимдан тирқирав кўз ёшмас,
фироқ —
Адашдим, эҳтимол ўзликдан тондим.
Қанча ҳайратларим, изҳорларим бор,
Уларни айтурман бу кун кечикиб.
Ниҳоят, сен билан кўришдим дийдор
Соғиниб, ўртаниб, ёниб, ичкикиб!

3. Ў, илҳом, бу лаҳза васлингга етдим
Уйғонди исёнкор туйғулар қонда.
Минг йиллик уйқудан уйғониб кетдим.
Туркулар айтурман туркий лисонда.
Мен шеърлар айтурман, айтурман
қониб,
Ўчгай юрагимдан доғу аламлар.
Рухимда уйқудан кетди уйғониб
Минг йиллик уйқуда ётган оламлар!

1985

Калбимнинг Ватани

Юрак – кўкрагимда ёнаётган тош,
У борки, дунёда сўнмас овозим.
Хаётбахш бир сўзни, ҳаётга уйқаш,
Юракдан ахтариб топишим лозим.

Оёғимга таниш жами йўлларга,
Ёзмоғим лозимдир қайтадан изим.
Сулув аёлларга, рақиб гулларга,
Ахтариб топарман юракдан исм.

Ўқлар овозидан ухламаётган,
Оламнинг кўзлари толиқиб оғир.
Қон билан ёзаман ушбу сабабдан,
Ахтариб топган у исмни ҳозир.

Гўдак кулгусига кўмилган ҳаёт
Мен топган исмга ёнма-ён турар.
Унда ўз бахтини кўриб одамзод
Нигоҳида соғлом ҳаёт уфурар.

Улкан харитага тикиб кўзимни,
Йиллар тўзонини кечиб чопарман.
Шундай жозибали, гўзал исмни
Калбим Ватанидан бир кун топарман.

1985

БОШ

Гоҳ айтасиз тутокиб бирпас,
Узиб ташлаш жоиздир дарҳол.
Гоҳ ўйлайсиз, узиш шарт эмас,
Эгиб олсак, ўзгарар аҳвол.

Садоқатли маҳрамдек бўйин,
Юксак тутар мағрур бардошни.
Эгиб олиш нақадар қийин,
Узиб ташлаб бўлмас бу бошни

1988

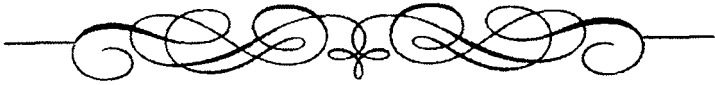
* * *

Армонлари қовжираб йитган,
Ҳасратлари фалакка етган,
Шодлик истаб фақат ғам ютган,
Жонлар кўрдим кўксингда, ерим.

Юлдузи йўқ, зулумотли тун,
Юракларинг озурда, нигун.
Ўафлат ичра мудраган, дилхун,
Тонглар кўрдим кўксингда ерим.

Кўзларингда сўндими олов,
Кўлларингдан тушдими ялов.
Кўксингга тиф ботирдими ёв,
Конлар кўрдим кўксингда, ерим?

1987

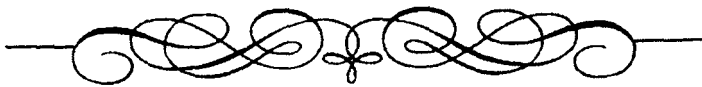
* * *

Дунё ёлгон букун,
Дунё кўр букун.
Ёлгон йўриқларга,
Юрак, юр букун.
Бол дея ютганим
Аслида захар,
Ўзни парвонадек
ўтга ур букун.

Фамлар кучоғини
Суйибди, жоним,
Томуғ азобини
Туийбди жоним.
Не бир гуноҳимга
Ул рўзи махшар
Дўзах оловида
Куйибди, жоним.

Топтар ғам лашкари
Сайрона кўнглим.
Хароба, чолдевор,
Вайрона кўнглим.
Хазон япровидай.
Титрайди сахар,
Фалакка термулиб
Ҳайрона кўнглим.

1988

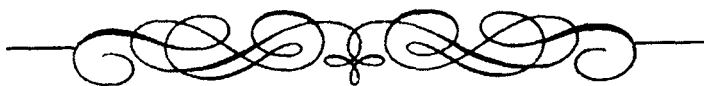
УМУМИЙ ВАГОН

Гўё юрт тақдири
Шу темир изда,
Оломон боради
Толиққан, хайрон.
Хотинлар гўдагин
Ўтқазиб тизга,
Эркаклар қавмидан
Нолийди бийрон.
Бир-биримизни
Чимчилаб, нуқиб
Борамиз, гап-сўзга
Хожат йўқ бунда.
Бўш-баёв зотларнинг
Бошига чиқиб,
Кетяпмиз, гезарган
Коп-қора тунда.
Биров бу ҳолатдан
Нолиб, ўксинган,
Ким ювош ҳамроҳга
Ўргатар ақл.
Сулув қиз юрагинг
Менинг кўксимда,
Кетяпмиз, оломон
Ҳамжиҳат, аҳил.
Кетяпмиз, мисоли
Кочгандай ёвдан,
Оёқни кўярга
Тополмасдан жой,
Битта ўриндиқда
Ухлаб икковлон,
Кетяпмиз, ойнадан

мўралайди Ой.
Кетяпмиз, асабмй
Пичирлар йўлак,
Димикқан вагонда
Қурийди тинка.
Кетяпти, хотин-қиз
Кийиб бир кўйлак,
Эркаклар талашиб
Битта ботинка.
Кетяпмиз, охири
Қўринмас бу йўл,
Пайпаслаб бўғзимдан
Излайман тилим.
Ҳамроҳ қиз, азизим,
Чида, бардам бўл,
Тоқату бардошдан
Бераман таълим.
Ҳамроҳ қиз, азизим,
Бер менга қўлни,
Ҳаёт — мамотимиз
Шу изда, ахир.
Ҳамроҳ қиз, азизим
Узун бу йўлни
Босиб ўтмоғимиз
Лозим, барибир...

1988

Чўлпон нидоси

Қандай оғир,
Ўчириб, ёзмок
Шеърларингдан кўнглинг
тўлмаса.
Дарду ғаминг
Бағрингга босмок,
Ухлай десанг, уйқу бўлмаса.
Ёруғликка интилган сари,
Кул бўлса-да, парвона бекор.
Юрак ютиб кетолмас нари,
Гуриллаган оловдан зинҳор.
Қандай оғир,
Ҳис қилмоқ аён,
Ўхшашингни нотавон гардга.
Чора топмай
Мунғайса Осмон,
Кўзингдаги туманли дардга.
Ёғийларнинг додини берган,
Аждодларинг ухлайди оғир.
Жалолиддин, Темурни кўрган
Икки дарё сағирдан сағир.
Қандай оғир,
Дунёйи дунда,

Бир ковакка сифмаса бошинг.
Туркистону
Болосовунда
Уйғоқ ётар Ватан — бардошинг!
Қисмат сени алдади, кетди,
Кўзларингни элитди туман.
Кўлларингдан ногаҳон тутди,
Фариштадай кулган Ёсуман.
Қандай офир,
Беайб, бегуноҳ
Оёғингга кишан урилса.
Осмонларинг
Сарғайиб ногоҳ,
Наслларинг мўрдай кирилса,
Биласанки, тарих мехвари,
Бурилмагай ортига, алҳол.
Юрагингнинг муқаддас ори,
Ёт оёқда қилинар поймол.
Қандай офир,
Ақлдан озиб,
На субут ва на бурдинг бўлмаса.
Дарду ғаминг
Бағрингга босиб,
Яшай десанг, юртинг бўлмаса.

1988

* * *

Агар сен ёлғизлар ёлғизи бўлсанг
Етти ёт бегона тукқан элингга,
Билиб қўй, мабодо бир куни ўлсанг,
Маймунлар йиғлагай сенинг ҳолингга.

ДЕВОНА БОБО

Йиллар орзу,
Йиллар армон,
Елиб ўтдим.

Йиллар некбин,
Йиллар ёлгон,
Билиб ўтдим.

Кўзим гирён,
Дилим бирён,
Бўлиб ўтдим.

Неки бадбин,
Неки ёмон,
Кулиб ўтдим..

* * *

Иккита елкамда икки фаришта,
Мўъжаз вужудимда ҳоким икки рух.
Бири гуноҳ қилса, бири чекар ғам,
Олар исканжасига саҳройи адам,
Бу қандай мўъжизанг, қудратли эгам,
Зухур бир вужудда иккита Одам.
Бу не тилсимингдур, қодир бирубор,
Бир ён эзуликдир, бир ён-қабохат.
Филмон гуноҳимдан йиғласа зор-зор,
Шайтон тоатимга қилолмас тоқат.
Иккита елкамда икки фаришта,
Мўъжаз вужудимда ҳоким икки рух.
Бири қўл силтайди ғам чекма дея,
Яшагин оламнинг шавқига қона.
Бири куйиб-пишар онамдек гўё,
Тунлар бошим узра бўлиб парвона.
Бу не қаҳқорингдир, менинг шўримга,
Иблис идрокимни айлади қарахт.
Филмон нур ёғдириб чорлайверар Ҳак.
Иккита елкамда икки фаришта,
Мўъжаз вужудимда ҳоким икки рух.
Бир ён ўт-урёндир, бир ён муз саҳро,
Ҳар бир қадамимда қилдинг имтиҳон.
Бу не қудратингдир, Парвардигоро,
Мукаммал бўлолмас, наҳотки, Инсон?

1988

ИСМИНИ ЙЎКОТГАН ОДАМ ХАСРАТИ

Қайси бир санада, оқшомми, саҳар,
Гўдак йўргакланса умидлар билан.
Падари қувонса, ўғлим деб, магар,
Билмаса гўдакнинг ёзмишида — ғам!

Ровийлар тўхтангиз очмоқликдан фол,
Ўтмишим кўмилган, эртам бешараф.
Тилларим кесилган, бармоқларим шол,
Ўзимни ахтариб юрибман, ё раб!

Дардларим кўксимда вулқондек тошса,
Қароғим қатига яширдим пинҳон.
Ёвузлик, истибдод ҳаддидан ошса,
Аҳли шайтанатга тиладим имон!

Бордан йўқ бўлганман тасодиф боис,
Дунё бир эврилиб, бор бўлди йўқлар.
Кўмакка қўлларин чўзмоққа ожиз
Менга на пайғамбар, на олий руҳлар!

Инграниб, шакланиб айланади Ер,
Исмини ёд этиб уйғонар жаҳон.
Наҳотки, исмимни унутгансан, шеър,
Наҳотки, исмимни билмайсан, замон?!

Ғудрайман қаршимда ястанған тоққа,
Бир вазмин хасратни симирар кунлар.
Ўзимни ахтариб, номаълум ёққа
Бош олиб жўнайман зим-зиё тунлар.

Осийман, беҳишдан қувилган гўё,
Конимни ичмоққа шайланар тупроқ.
Исмимни унутдинг, кўр бўлгур дунё,
Асрлар сабримга бўлолмас урвоқ.

Энтикиб исмимдан сўз очса исён,
Жунжикқан забоним сақлайди сукут.
Менинг бу дунёга келганим ёлғон,
Ер аро, кўк аро исмим йўқ, унут!

Маккор ёзғимга таъналар айта,
Қовозлар чинқирар ютиб сўзимни.
Дунёга муқаррар келарман қайта —
Қайта танимоққа бир кун ўзимни...

Бир инсон тувилса, шодланса она,
Аммо бу не ёзик, тошжюрак, сангдил:
Бу гўдак аъмоли бахтга бегона —
Деб, имзо чексалар ошқора, дангал.

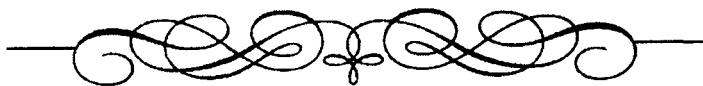
1988

КУТИШ

Сенинг бир сўзингга илҳак, умидвор,
Тизгинин бўш қўйдим учаётган вақтни.
Фасллар ўтаверди, кутавердим зор.
Асру замоналар бой берган бахтни!
Кунларим баъзан қуш, баъзида имкон,
Ўзинг қисмат дедим, манглай ёздигим.
Вақт – тилсим, шафқатни билмас ҳеч қачон,
Лаҳзалар оғуға тўлган озигим!
Вақтни еявердим оч дамларимда,
Кўксимдан узилди жаранг торларим.
Ишонмай тоғ-тоғ ваъдаларимга,
Кетди баҳорларим – сулув ёрларим.
Фасллар ўтаверди, унутиб ўзимни,
Порлоқ аҳдларингни тингладим шоён.
Фасллар сарғарди ўпиб юзимни,
Ростгўйдир фасллар, фасллар ёлғон!
Фасллар ўтаверди, фаслларни унутдим,
Ўзимни овутдим йилларнинг бағрида.
Телба мунажжимдек кўкка кўз тутдим,
Кўлларим етолмас юлдуз ҳажрида.
Музлади фасллар, бу истак сўнмас,
Ёлвориб тиз чўкдим сенга ошкора.
Масофа оз қолди, аммо йўл унмас,
Қошимга келганинг сайин тобора
Фасллар тугади, қаламим синди.
Вақт ҳарир чойшабин тортар кўзимга.
Сўзла, вақтни юргиз, кистайман энди, —
Йилларим тизгини турар измингда...

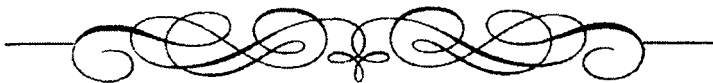
1986

УЙ

Ота, мен бугун уй курдим.
(тўрт яшар ўғлимнинг гапидан)

Бугун уй қурганинг айтасан менга,
Эрмакка эмасдир сен қурган бу уй.
Уй қур, эътирозим йўқ асло сенга,
Сен ҳам катталарнинг ташвишини туй.
Сен ҳам ўз ҳақингни олгин айириб,
Ўзингдан катталар билан энди тенг.
Учқур қанотингни қўймас қайириб
Ўғлим, бу Ватаннинг қучоқлари кенг!
Ўзинг тўрт ёшда-ю, улкан — ўйларинг,
Ижара тор келар митти жонингга.
Кувониб кўрсатдинг қурган уйларинг
Ишдан ҳориб қайтган ота-онангга.
Жилмайиб қўяди онанг бир нафас.
Отанг ҳам, эҳтимол, қилмайди парво.
Ўғлим, сен ҳаётга яша қасдма-қасд,
Нотанти қисматга кўникма асло!
Бир кун улғаярсан, куюлар шўхлик,
Хизматга чорлайди Ватан сизларни.
Бошинг эсон бўлса кўрарсан, ўғлим.
Ўз юртида сарсон – Ватансизларни!
Кўрарсан аввалда қисишиб бўйин,
Уйингга кирувчи қўноқларни сен.
Бўшатиб бировга турилган уйин,
Ватан, деб бақирган олчоқларни сен.
Ўғлим, сенинг учун бу ҳали ўйин,
Уй қуриш осондир сенинг ёшингда.
Мен-чи, қуролмасдан ҳамон ўз уйим.
Сочларим оқарди ўттиз ёшимда!
Уйинг борлигини айтасан менга,
Ўзинг тўрт ёшда-ю, ўйларинг — катта.
Уй қур, эътирозим йўқ, асло сенга
Сенинг уйинг бўлар бир кун, албатта!

* * *

Ёлғизликда ўтирсам ёлғиз,
Тобут каби туюлар хона.
Эрмак қилиб бу жонсиз қоғоз
Шивирлайди менга: Девона.

Ёлғизликда ўтирсам, бесас
Ҳар лаҳзада таҳлика, ғурбат.
Ўлишим нақд, чиқарсам нафас,
Ёлғизликда ўтирган Фурсат.

Ёлғизликда ўтирган дамлар,
Ўзим билан сўзлашиб ўзим,
Бунёд бўлар бешумор ўамлар
Алам тўла ёшингдан, Кўзим.

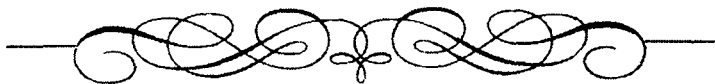
Ёлғизликда ўтирсам ёлғиз,
Бўзлаб турар бошимда осмон.
Сатрларим бечора, маъюс,
Тириклигим туюлар ёлғон...

1988

* * *

Оқ қоғозим томорқам, ерим,
Мен ҳам уруғ қадаган деҳқон.
Етиштирган ҳосилим – шеърим,
Кўтараман сарбаланд хирмон!
Тер тўкаман, тўйдирсам зора
Юртнинг шаҳар, қишлоқларини.
Етилмоқда ҳосил тобора,
Кўтаролмай бошоқларини.
Тер тўкаман,
букилиб белим,
Зориқмасин, дея она юрт,
Ширмой нонлар ясагин, келин
Тандирингда гурулласин ўт!
Халқинг учун ёнаёпсан, юрак,
Виждонинг эш бўлмас ёлғонга.
Ҳақ сўзингдан тондингми, демак,
Фарқинг қолмас куруқ сомондан! —
Мўъжизадир,
бедор ҳис билан,
Англаб етсанг қудратин сўзинг.
Қандай бахтдир буғдой сўз билан
Кувонтирсанг элу улусни.
Оқ қоғозим,
қалба тўрт фасл,
Тугамайди орзу, армонлар.
Далаларда етилар ҳосил,
Айланади шўх тегирмонлар.
Оқ қоғозим – меҳнат, машаққат,
Толдиради баъзан кўзларни.
Ёзишим шарт юзингга фақат,
Тўқ мағизли, пишиқ сўзларни!

ВАСИЯТ

Бўлак ҳеч вақом йўқ
Ҳаётдан ўзга,
Мерос қолдирарман
Сенга ҳаётим.
Умринг узок бўлар,
Кирарсан юзга,
Демак, бардавомдир,
Менинг зурёдим.

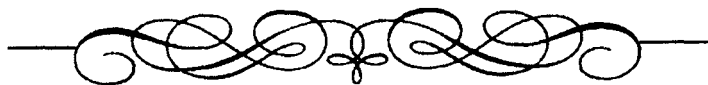
Ҳеч нимама йўқ сенга
Қолдирсам мерос,
Алам-оғриқларим
Ўзимга раво.

Бироз инсофли бўл,
Қамтар бўл бироз,
Зинҳор ранжитмагин,
Онангни аммо,

Бисот йиғолмадим,
Болажон, кечир,
Топган-тутганларим
Бахшида сенга.
Сенга парвонадир
Мендаги меҳр.
Жонингни аяма
Жон фидо дўстга.

Ҳеч нимама йўқ сенга
Ҳаётдан бўлак,
Қўлга илингудек
Ақалли бир хас.
Фақат охирги Сўз,
Охирги тилак;
Юртга ўғил бўлиб,
Яшай олсанг, бас.

1988

* * *

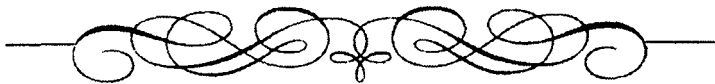
Кеча ўтди, ошиқар саҳар
Ер айланар кўксида офрик.
Кеча ўтди, мудрайди шаҳар,
Мудрамоқда толиққан борлик.

Кўрқув ўтди, чекинди сукут,
Дилгир тушлар кўрганим ёлғон.
Ўтмишимни қилиб-да унут
Қуюн ичра кирганим ёлғон.

Жим тураман, субҳ олдидан
Алағдадир недан бу кўнгил.
Мужда айтиб эзгу толедан
Эзиб-эзиб сайрайди булбул.

Ишонаман такрор ўзимга,
Ёлғон ўтди, энди ҳақиқат.
Ёруғ нурлар сочар юзимга
Бобо қуёш ушбу дақиқа...

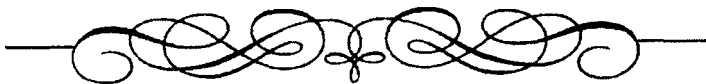
1989

САВДО

Дунёнинг энг оғир савдоси менда,
Дарвеш, хоқони, даҳоси менда.
Жаҳон бозорида қилурман савдо,
Сахийликда Хотам, хасисликда гадо.
Бу савдо меники, қани харидор?
Нечун беғамдирсиз, бепарво нечун.
Нахот, ҳамма нарса сотилар пулга?
Ҳеч бўлмаса бугун... ҳеч бўлмаса бугун,
Гўдакка айланиб термулай гулга.
Бу савдо не кўйга солмади бизни.
Манфаат йўлида бўлдим кўғирчоқ,
Бир умр бақадай безрайтиб кўзни.
Қоп-қора деворни деявердим ок.
Бу савдо меники, қани харидор?
Менинг додимдир бу менинг бунёдим,
Бу имло меники, бу сўз меники —
Қора девордаги оппоқ фарёдим!
Тахир ғамимдир бу - емагим, тузим,
Уни сотолмайман ҳеч кимга бирок.
Телмир-телмир кўзим, мўлдир-мўлдир кўзим
Энтикиб ўчаётган бир жуфт шабчирок.
Бу савдо меники, харидор йўқдир,
Кўнглимга бир маҳрам, ғамгусор йўқдир.
Мен шоир эмасман, қанотсиз қушман,
Кўксимга ин қурган аёвсиз душман.
У мени тинч кўймас келар изимдан,
Сотолмайман уни ҳеч кимга аммо,
Менинг ўлимимни кутган қузғундай,
Бошимда айланар бу оғир савдо.

1990

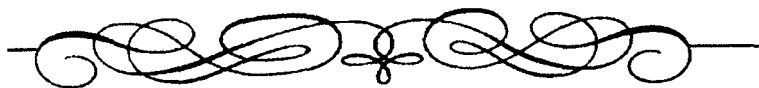

СУРУР

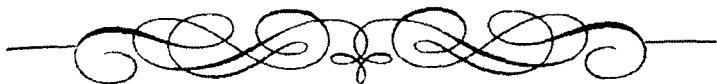
Чаппор ураётир руҳда бир хайрат,
Пода уюридай қалқийди абр.
Ҳамал тонғларида дил Ийсо сийрат,
Йўлга чиққим келар интик, бесабр.
Йўлга чиққим келар унутиб ўзни,
Баҳор чечагидай қикирлаб, кулиб.
Найсон сувларида юваман юзни,
Қушлар чуғурини тинглайман тўлиб.
Ўрик шохларида инжулар оппоқ,
Пойимга тўшалар ям-яшил бир йўл.
Йўлга отланаман. Кун очар қучоқ
Дилга сарбон бўлар ходийи субул.
Чаппор ураётир руҳда бир дунё.
Қизлар нигоҳида муҳаббат ниҳон.
Туғилгим келади қайтадан гўё,
Гуллар ифоридай бўлиб жовидон.

2001

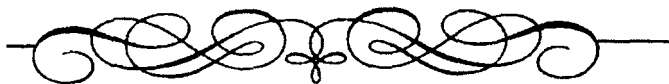
СЕВГИ МАМЛАКАТИ

Сенинг мамлакатинг нақадар олис,
Темир ковуш кийсам – товоним оғрир.
Меҳр ёғдусидир умидим ёлғиз,
Сен томон интилдим, эй абадий сир.
Жаннатий маъво бор тилсим тилинга,
Сен равза боғида кўз очган бир гул
Ва сим-сим қалити сенинг қўлингда,
Бани одам сенга бўлғусидир қул.
Етгита иқлимдан келар шаҳзода,
Тилсим қалитини очишни билмас.
Рухинг озодадир кўнглинг, озода
Тахти Сулаймонни назаринг илмас.
Сочларинг тўлғонар белинга нозик,
Ай, кўнгил боғимда очилган хур Гул.
Отлансам, отимга етмайди озиқ,
Сенинг мамлакатинг олис Сусамбил.

* * *

Умрим адо бўлгунча энди,
Жондин жудо бўлгунча энди,
Суратингни кўзда асрагум,
Юракка жо бўлгунча энди.

ХААК ЙЎЛИДА

Тун - машшота келдими,
Юрак-бағрим тилдингми,
Мен сени ёрим десам,
Ёр бегона бўлдингми?
Хай-хай ўлан, жон ўлан,
Жоним фидо, ёр-ёр.
Иккимизни суйдирган
Кодир худо, ёр-ёр.
Маснадим эди осмон,
Осмонимда минг армон,
Ёрдан тирик айрилиб
Холим бўлибдир ёмон.
Хай-хай ўлан, жон ўлан,
Афсонамиз, ёр-ёр,
Тун қўйнида адашиб
Девонамиз, ёр-ёр.

* * *

Бир паноҳ кидириб дил масканидан,
Севги – қакнус қуши келади учиб.
Пойимда чайқалар бебақо дунё,
Ў, дил, қонмадингми ғамларни ичиб.
Кўнгил қулбасига бекинган ғаним,
Сивинган маҳрагим сотди номимни.
Аҳду паймонида содиқ деганим.
Тошга улоқтирди умид – жонимни.
Йиллар қазган эдим ўзим бу чоҳни,
Дунё, хосилингни қиладурман чош.
Бўйнимга осилган тавқу гуноҳни
Рўзи маҳшаргача айларман маош.
Ўзни ошиқ деган, ай, гумроҳ банда,
Юрак – чанқовузнинг дамини қайтар.
Муҳаббат ўлтириб ғариб қулбангда,
Меҳр тобоғинда сузар ҳолвайтар.
Ҳидоят нури-ла ёришган тонгда
Оппоқ умидларга чўмилар кўнгил,
Субҳ. Қалдирғочлар айтар валфажр,
Руҳи равонимда оқ, оппоқ бир йўл...

1996

ГУНОХ

Тийрамох, дов-дарахт либосин ечиб,
Заъфар япроқларни сочган чоғида
Маъсума-маъсума мох нурин ичиб,
Малагим, уҳлардинг дил меҳробида.
Дилим меҳробида гўё мажусий,
Ухладинг, уйғотмоқ йўлин билмадим.
Сарғарди, фаслнинг ўзгарди туси,
Дилнинг тўфонини кўзга илмадим.
Ўариб ишқимизга ахтариб таскин,
Дилимни очганда ғайри бодларга,
Малагим, йиғлардинг ҳақиру мискин,
Жамалак сочингни ёзиб тонгларда.
Минг йил ғафлат ичра ўртанди юрак,
Заъфар япроқларин ўйнади шамол,
Ишққа осий бўлган ёлғиз мен эмас,
Фалакка осилиб йиғларди ҳилол.
Мени толиқтирди, чарчатди бу йўл,
Дилнинг туб-тубига чўкди бир оят.
Меҳр анворига етолмади қўл,
Мен-да муҳаббатга қилдим жиноят.
Тийрамох, дов-дарахт либосин ечиб,
Заъфар япроқларни сочар шамолга.
Маъсума-маъсума ой нурин ичиб
Малак ўлтирарсан толиб малолга.
Дунё, боғларингдан тўлмади қўйним,
Сандиқларинг бўм-бўш, талон ганжина.
Меҳр анворига етолмас бўйим,
Малак, кечир мени, мендан ранжима.

1997

* * *

Йиллар хасратингни кетдилар олиб,
Сен-да, қувонарсан девона кўнгил.
Сен-да, қайғулардан келарсан голиб,
Мовий фазоларда учарсан енгил.

Қаён назар солсанг манзиллар ёруғ,
Чеккан аламларинг шодликка дўнар.
Сен-да ғуссалардан бўлурсан фориг,
Шамсинг шуълалари кўзингда ўйнар.

Умр бир нафасдир, умр – бебақо,
Сен-да келажакдан имдод кутарсан.
Жами ғуссаларни унутиб аммо,
Танҳо муҳаббатни паноҳ тутарсан.

1994

МУХАББАТ КЎШКИ

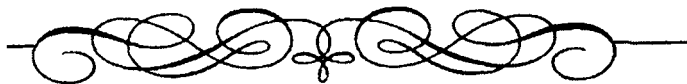
Туннинг қоқ кўксига қўйиб юзимни,
Илоҳам, хаёлинг чорлайман, келгил,
Гадо тўрвасидай қовжироқ кўнгил,
Йўлингга, йўлингга қарайман, келгил.
Илкимда бир ҳовуч ишқнинг мушки,
Кўзимда бир чакра титраган – абр.
Аршдан баландми муҳаббат кўшки?
Коятош мисоли Сендаги сабр.
Ҳолимни билмайсан, кўзга илмайсан,
Жудолик чоҳида йирғайди Севги.
Узоқдан-узоқдир бу йўл, келмайсан
Муҳаббат – аламдир. Муҳаббат – оғу.
Жудолик қисмати тушибди бошга,
Ҳамроз бўлолмадик сен-ла, эй шафик.
Қисмат лойимизни қорибди бошқа,
Илоҳам, худодан сўрайман тавфик.

* * *

Менданми, сенданми ўтди бу хато?
Висол боғларида кезолмадик биз.
Сен танҳо, мен танҳо, муҳаббат танҳо,
Бир-бировдан кўнгиш узолмадик биз.
Қисмат дафтаримни титсам бирма-бир,
Ёдимдан кечади оппоқ наҳорлар.
Сўрайман бу ҳажр жазоми, ажр,
Жавоб йўқ. Йиғлайди абри баҳорлар.
Юрак мунгли куйдир. Юрак муножот,
Уҳуд саҳросида топмадим самар.
Англадим, севгилим, арш менга ёт,
Тубан кетаяпман, ахир сар-басар.
Бу кун овоз берсам, овозим етмас,
Менданми, сенданми бу хато ўтди?
Кеч энди, кеч энди, Юрак бўлди, бас
Умр – отилган ўқ. Манзилга етди...

1999

* * *

Сен Лайливаш жаннатий насим,
Қайс қисмати менга пешона.
Ийсо нафас, мастура тилсим,
Дил мулкида танҳо, ягона.

Дил уйининг бекаси, моҳи,
Деёлмадим сенга хайр хўш.
Етмас аршу аълога оҳим,
Висол жоми тўнқарилган, бўш.

Қора қисмат айланди бошда,
Ярим тунда турдим. Ўтирдим.
Айрилиқ деб аталган тошга
Юрагимни отдим. Синдирдим.

Севги тамом. Қўлимда бода,
Тун. Тўкилар бистаримга хун.
Бу луъбатбоз қари дунёда
Чўпчак бўлар севгимиз бир кун.

* * *

Висолинг хажрида мендек телба-ю девона йўқ,
Сийрати Мажнунсифат, суврати мастона йўқ.

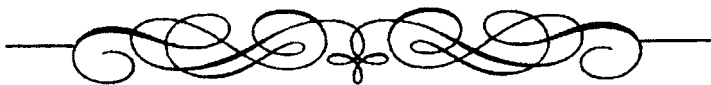
Топмадим олам кезиб бағри бутун бир кимсани,
Ваҳким, ишқ ўтрусида ҳеч куймаган парвона йўқ.

Домани ишқингда кўнгил гар ўлди хароб,
Кўнглима бермоққа таскин соғару паймона йўқ.

Бу озор этдин ўтиб, етди сўнгакка бўйлаким,
Музтариб пойингга чўккан мен киби остона йўқ.

Ҳолимга кулса мудом, не тонг, аҳли жаҳон,
Мендек ёрдин мосуво, бағри хун, сўзона йўқ.

1996

* * *

Кўз қарошингиз бунча мулойим,
Кўз тегмасин ҳеч сизга, илойим.

Пойингиз узра хору хас бўлсам,
Енгиллашарми айбу гунойим?

Ҳасрат ўтида ҳар дам куярман,
Бир боқмадингиз, кўкдаги ойим.

Дил осмонида малак ўзингиз,
Суйибди Сизни бунча худойим?

1996

ИЛИНЖ

Кисматим тупрокқа қорилган инжу,
Мен-да яшамоққа излайман асос,
Хаёт – сен шодлигим, хаёт – сен қайғу
Мен сени севаман Қайс каби хассос.
Мен сени севаман ба ҳаққи имон,
Аммоки нафрат-ла қочаман сендан.
Маккора кўзингда куяди Осмон,
Сени қизғонаман ҳатто ўзимдан.
Сени севаману, сендан қўрқаман,
Қирларнинг кўксида ирғишлар баҳор.
Оламнинг минг йиллик хирожи етмас,
Жонимни ўзингга айларман нисор!
Мен сени севаман, севаман, Хаёт,
Шаънингга ёғдириб мақтову сано.
Айюбдай сабримга тилайман сабот,
Нафрат-ла устингдан куламан аммо.
Ҳижжалаб ўқидим, кўзингни, Хаёт.
Шамоллар суруди дилга берди завқ,
Оғзимда шаккардур, оғзимда новвот!
Бу тунда йиғлайман қодирул ҳаққа,
Кўзимда яшнайдилар олис баҳорлар.
Бу тун ўлтираман узлатда якка,
Рухимдан эрийди абадий қорлар.
Фано шаробидан томчи-томчилаб,
Қониб симираман азизим, хаёт.
Тонгда аллалайдилар саболар келиб,
Оғзимда шаккардур, оғзимда новвот!

1994

* * *

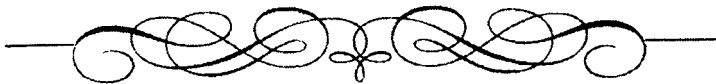
Мастона-мастона йиғлар андалиб,
Шамолнинг тилида эрка саловат.
Дунё бир лаҳзада ўтди савт чалиб,
Дил ишқ оятини қилди тиловат.

Сўзона-сўзона йиғлар андалиб,
Чимилдиқда ойдек сузилди малак.
Дунё бир лаҳзада кетди айланиб
Томчилар кўксимдан изтироб “чак-чак”.

Тўлғона-тўлғона йиғлар андалиб,
Не савдо ўтибди манинг бошимдан.
Дунё бир лаҳзада куйди сарғариб
Жаҳонни сел олди қатра ёшимдан.

Мастона-мастона йиғлар андалиб...

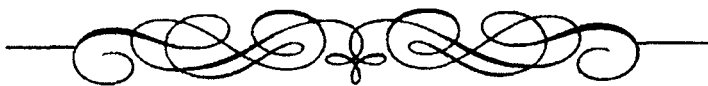
1993

* * *

Қисмат билан келиб юзма-юз,
Армонларим довонлар ошди.
Осмонимда паришон, маъюс
Ой билан кун бетин талошди.
Қисмат жисмим оловда тоблаб
Маҳв этмоққа шайланар зимдан.
Ичдим қанча заққум шароблар
Фам бодлари эсди қалбимдан.
Қисмат билан келиб юзма-юз
Тахланади йиллар ложарам,
Шикаста дил паришон, маъюс
Умр ларзон — соковдир қалам.
Қисмат қилса қилсин имтиҳон,
Ишқ майидан дили махмурмен.
Ё узукнинг чашмида пинҳон,
Дил нақшида ва ё мастурмен.
Хато суйдим сени ай оғриқ,
Зор эмасдир кўнгил нусратга.
Ҳақ кўйида масту мустағриқ,
Соҳир диллар экан узлатда.
Уйғонаман, муфлис қул эмас,
Эрк майидан лаболаб ичиб.
Тушларимда тупроқ йўл эмас,
Булутларни юрарман кечиб...

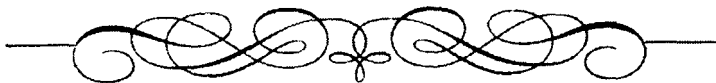
1991

ЭРТАКДАГИ МАЛИКА

Вужуд парчинланган, парчиндир жисм.
Босириқ туш ичра алахсирайман.
Бўғзимга тиқилар эртақдаги исм,
Эртақдаги малика, сени сўрайман.
Наҳот бўлолмасмиз бир умр бирга,
Юракда беҳудуд кўркинч, таҳлика.
Яшадинг қай замон, қай бир асрада,
Ўнгимда кўролмас, кўрмас маликам!
Бор бўлсанг дунёда, гуноҳимдан кеч,
Сенинг ҳасратингда йиллар учдилар.
Кечикдим. Қошингга боролмадим. Кеч...
Сочларинг ёстикни беҳол қучдилар!
Севгилим, бу сира мумкин эмасдир,
Асрлар қаърида бадар кетмагил.
Ҳаётим қисқадир, битта нафасдир,
Жонимдан жаҳоним қадар кетмагил!
Афсус, адаштирди бизларни фурсат,
Англадим, дунёга бевақт келибман.
Мен ўз замонимга қайтай, бер рухсат,
Мен сени суйиб-да, хато қилибман.

1990

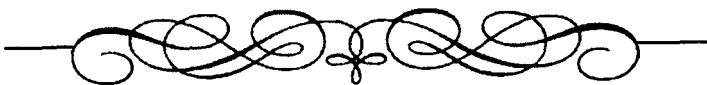
БАҲОР

Ҳамал елаверар боғларга шитоб,
Бодом гулларининг кўзида савол,
Яшил кўйлагини кияркан шу тоб,
Кўрқар танҳоликдан мажнунтол.

Қушлар подасини сиздиролмас кўк,
Ҳаммаёқда байрам, фасли уйғониш,
Ҳатто чумолига энди тиним йўк,
Жилға лабларидан тушмайди хониш.

Диллар роз айтади, жуфтлашар дунё,
Не тоқдир борлиқда, кўзида ёшлар.
Сукилар бир-бирин пинжига гўё,
Узоқ айрилиқдан толиққан тошлар.

Офтоб қафтларимга кўниб яйрайди,
Юрак толиқади фаройиб ҳисдан.
Сувлар кўзларини йириб қарайди,
Оламни уйғотган фаройиб қизга...

Лисонут тайр

Севгилим, фамларинг ўтиб кетади,
Кўзинг бешигида улғаяр илоҳ.
Йиллар ёстигинга тошдек ботади,
Севгилим, бу ўпич бир гўзал гуноҳ.

Севгилим, қарғишлаб яшайсан мени,
Моҳ каби тўлишиб кулаётган дам.
Ялмоғиз орзига ташлайсан мени
Кўзгуга ўзингни солаётган дам.

Севгилим, дунёда шоҳу гадо тенг,
Номсиз бир юлдуздек кўкда порлайман.
Қалбим мозорига бош уриб юм-юм,
Рухим соясини кел, деб чорлайман.

Севгилим, хароба, чодевор эмас,
Жаннатий гўшада қилармиз висол.
Кафтдаги юрагим булбуллар эмас,
Ёсуман бизларни ютмагай алҳол.

Севгилим, айрилиқ мисоли туман,
Ҳали учрашамиз гуллар фаслида.
Яна аввалгидек сўзсиз, бегумон
Гаплаша бошлаймиз қушлар тилида.

* * *

Қўшилмапти бизларнинг тақдир,
Мен ноҳақман, ағёрлар ҳақдир.
Фақат севгим мангу барҳақдир,
Қўшилмапти бизларнинг тақдир.

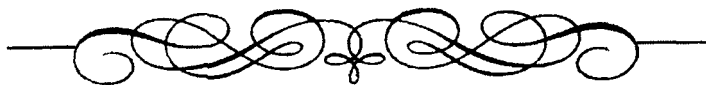
Нетай, сенга дил розим етмас,
Қўқлардаги парвозим етмас,
Баҳору куз, қиш, ёзим етмас,
Чорламоққа овозим етмас?

Қисмат букун бизни эрмаклар,
Йиғлар Дунё – соҳир эртақлар.
Йиғлар маъюс гуллар, чечаклар,
Йиғлар ҳануз севган юраклар.

Ишқим кўқда ярадор қушдир,
Умидларим саробдир, пучдир,
Қўнғил уйи ташландик, бўшдир,
Ишқим кўқда ярадор қушдир.

Шодумон бўл, омон бўлгин, ёр,
Юрагимда туғён бўлгин, ёр,
Мағрурликда осмон бўлгин, ёр,
Шодумон бўл, омон бўлгин, ёр.

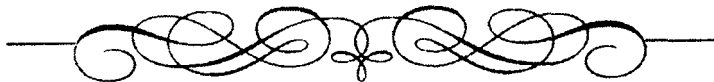
1984

МУХАББАТ

Сим-сим-а, айрилиқ бунча чўзилди,
Товоним тешилди, ситилди кўзим.
Орзулар увода, аҳдлар тўзилди,
Йиғлади, йиғлади, йиғлади кўзим.
Кўзим-а, не учун кўр бўлмас ҳамон,
Кўкдаги оч арвоқ - юрак чиркирар,
Муҳаббат — ҳаётим, муҳаббат - армон,
Оҳ урсам, оҳимдан тошлар зиркирар.
Жисмим-а, тиг урсам, синади тиглар,
Муҳаббат - афсона, жаннатий насим.
Мен ўлсам, онамдан бошқа ким йиғлар,
Тошдан-да тош экан, муҳаббат, сим-сим.
Сим-сим-а, айролик шаробин ичиб,
Пойи остонанга бош қўйиб ётдим.
Ҳажрингда бу икки жаҳондан кечиб,
Шайх Санъон каби гуноҳга ботдим.
Сим-сим-а, видоман, ортга қайтмайман,
Гадоман, ҳеч кимга чўзмайман қўлим.
Асрори дилимни сенга айтмайман,
Муҳаббат - тириклик, муҳаббат - ўлим!

1989

* * *

Балки ноҳақманми, балки ҳақманми,
Раббим, ўзлигимни билмасам бўлмас?!
Қисматим илқида қўғирчоқманми,
Ки қисмат устидан кулмасам бўлмас?!

Изладим, дунёнинг ройиши қайда,
Бўзладим, ҳақиқат озорларидан.
Мен сотиб олганим эрмаклар – майда
Дунёнинг серғавво бозорларидан.

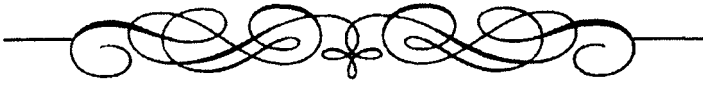
Кулай мен, ҳабиблар кўнгли шод бўлсин,
Кулай мен, ғанимлар аламдан ўлсин,
Кулай мен, ғам уйи барбод бўлсин,
Кулай мен, кўзимда дунёлар кулсин.

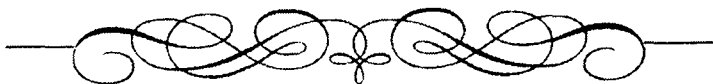
Бозорлар, озорлар, ғамлар ўткинчи,
Ғуссалар, хуш-хандон дамлар ўткинчи,
Бул оқшом ой каби тўлмасам бўлмас,
Чўлпондек чарақлаб кулмасам бўлмас.

Балки настариндек сулув гулдирман,
Балки подшозода, балки кулдирман,
Бу кун юрагимни тилмасам бўлмас,
Ҳаққа илтижолар қилмасам бўлмас.

Дунё озор экан, дунё тор экан,
Сиртмоғин бўйнимга илмасам бўлмас,
Токи бу бошимда ажал бор экан,
Мен-да, кулиб-кулиб ўлмасам бўлмас.

1995

ГУЛИҚАХҚАХ

Гулиқахқах,
гулиқахқах,
Кўзларингни бир лаҳза очгил.
Маъсум кулгинг кўксимда барҳақ,
Лабларингдан кулгулар сочгил.

Шеърлар ёздим, хато билмадим,
Ёлгонларнинг қаърига чўкдим.
Ғарибларни кўзга илмадим,
Гадоларни бўралаб сўкдим.

Инсон эмас, азозил туққан
Малъунларга эгавердим бош.
Кўзларимдан ситилиб оққан,
Юрагимга уқтирдим, сен – тош!

Гулиқахқах,

Гулиқаҳқаҳ,
Келгин, сени эркалаб суяй,
Карғаларнинг кўзини ўяй.
Куйласинлар булбуллар чаҳ-чаҳ.

Тош юрагим эрисин, оксин,
Сўзламоққа танглайим келсин.
Изтироблар кўксимни ёқсин,
Одамлигим бу дунё билсин!

Элтганида хавф-хатарга йўл,
Иккиланмай кечай жонимдан.
Сен кулавер, кулавергин, Гул,
Алвон гуллар ёнсин қонимда.

Гулиқаҳқаҳ,
Гулиқаҳқаҳ,
Инжимагин, аламлар чекма,
Йиғлатса-да золимлар ноҳақ,
Кўзингдаги дурларни тўкма.

Гулиқаҳқаҳ,
Гулиқаҳқаҳ,
Силқиётир юрагимдан қон,
Янграб кулгинг кўксимда барҳақ,
Гуллаб ётар умидим ҳамон...

БАРГ

Баргдек узилиб кетсам,
Унутмас мени боғим.

Усмон НОСИР

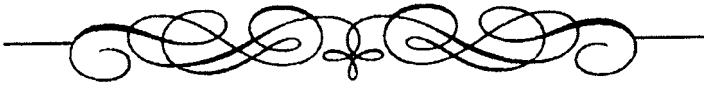
Барггинам, барггинам нега узилдинг?
Бемаҳал заминга тўкилдинг нечун?
Ҳар кузак негадир кўнглим бузилди,
Юрагим япроқдек титради беун.

Бир ҳасрат кўксингда қолибди пинҳон,
Бир шодлик кўзингда бўлди жувонмарг.
Бу қандай гулудир, бу қандай исён,
Учишга шайландинг мисоли бир барг?

Орзулар бу боғда етим қолмагай,
Ҳеч адо бўлмагай ёнишлар, биров
Сендайин япроғин асрай олмаган
Боғбонга нафратим келади кўпроқ.

Мен нени кўрибман ҳаётни таниб,
Неларга гувоҳдир бу кўҳна дунё.
Сени узган қўллар синди-ку аниқ,
Кўнгиш кенгликлари ёришмас аммо.

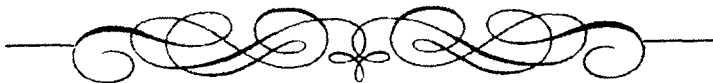
1991

* * *

Шеър ёзмай қўйганимдан бери
Роппа-роса ўтибди ўн йил.
Ўн йил. Ҳа, ҳа, эсимда бари,
Кичик қизимиз туғилганди ўшанда.
Тўқсонинчи йил.
Бир хонада яшардик тўртта жон,
Эру хотин, бир ўғил, бир қиз.
Йиғлоқи туғилганди кичкина қизим.
Шеър ёзиш тугул, нафас олишга ҳам
кўрқардим ҳатто,
Кейин эса, буюк тўқсон биринчи йил,
Мустақиллик.
Бозор ва доллар.
Бизлар учун булар terra инкогнито,
Хуллас, шундай ўтибди ўн йил.
Ўн йил дейман,
бунча оғзимни тўлдириб.
Нима бўпти абадият қаршисида.
Бор-йўғи бир юз йигирма ой,
Уч минг олти юз эллик икки кун.
Эҳ-ҳе, буни соатга чақсак,
Неча хонали сон келиб чиқади.
Дақиқалар эса неча миллион.
Шеър ёзмай қўйганимдан бери,
Демак, ўн йил яшамабман мен.

2002

ШУБҲА

Бобомни бир вақтлар
Алдадинг секин.
Дўст бўлди отам ҳам
Сен билан кейин.
Сўнг мени чорладинг,
Беллари букик,
Соқоли кир босган
Дунёи қўтир!
Қанча аврасанг ҳам
Кўз ёши тўкиб,
Сени дўст тутмайман.
Келма, нари тур.
Мен ҳали шошмайман,
Туфилгим келмас.
Ишонмай соқоли
Кир босган чолга.
Ҳали туфилмайман,
Отамнинг эмас,
Ўғлим қисматимни
Ўйлаб ҳар ҳолда...

1991

* * *

Бу кўнгил ёлгончи дунёга исён,
Бедор, беҳаловат сим-сим йиғлаюр.
Кўзидан таҳ-батаҳ тиркирайди кон,
Ғофиллар бағрини чок-чок тиглаюр.
Бу кўнгилдан оқар илоҳий шуъла,
Юсуф сиймосига эгизак, уйқаш.
Баҳс этиб бу ҳусну таважжуҳ ила
Мусалло айтади фалакда қуёш.
Бу кўнгил дохилдир жумла мўминга,
Қаъбани кунда бир зиёрат қилар.
Киборлар қутқуси кор қилмас унга
Ғарибу ғурабо бошини силар.
Ўткинчи дунёда касод бозорим,
Руҳимга вобаста эзгулик, имон.
Бу кўнгил-дунёга меҳрим, озорим,
Ожиэ тафаккурим етмаган Осмон.

ОГОҲ БЎЛИНГ

Фано амлокига кўнгул берганлар,
Дайр уммонидадан маржон терганлар,
Аршнинг устунини суяб турганлар
Кайга кетаридан бўлингиз огоҳ!

Дунёга тўймаслар завқини тотиб,
Қорундай зотларни ер кетди ютиб.
Гирду бод ичинда гуноҳга ботиб,
Йитиб битаридан бўлингиз огоҳ!

Тилингни очганинг кесади тилинг,
Дилингни очганинг эзади дилинг,
Дўстим деб, нокаслар боғлайди қўлинг,
Уқбо хатаридан бўлингиз огоҳ!

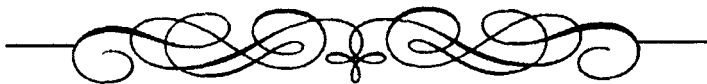
Байт ул-ҳазан ичра кўтариб бода,
Жаҳон сарватида гўё шаҳзода.
Кимлар ўтиб борар козиб дунёда,
Умр тугаридан бўлингиз огоҳ!

Одам Ато эрди одамнинг асли,
Залолатга ботди одамнинг насли.
Тийрамоқда сарғайиб баҳор фасли,
Аёз етаридан бўлингиз огоҳ!

Жаҳон бир кечалик омонат айвон,
Бу айвон ичинда аҳли халқ хайрон.
Шошил, рух жунубин ювмоққа, эй жон,
Ҳақнинг хабаридан бўлингиз огоҳ!

Аввал эрдинг арзимаган мушти хок,
Зувалангни қормиш Эгам, Ҳаққи пок,
Мункар сўроғига жавоб айла, бок,
Азоб кутаридан бўлингиз огоҳ!

2004

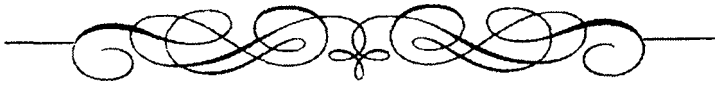
ХОЖА АХМАД ЯССАВИЙГА

Юлдузларнинг шивирини тингла, дея,
Юрагингнинг ғувурини англа, дея,
Ёлгончидан юрак бағри куя-куя,
Иймонимни ҳақ йўлига бошланг, бобо!

Юлдузларнинг шивиридан маст бўлдим-о,
Туркистонда мисли хору хас бўлдим-о,
Ошиқларнинг кўкрагида сас бўлдим-о,
Орифларнинг димоғини хушланг, бобо!

Ким пиёда, кимлар отлиқ кетиб борар,
Ким асалу ким оғулар ютиб борар,
Во дариғо, ахли фано ўтиб борар,
Моуманлар кўзларини ёшланг, бобо!

Жаҳд килдим, тарк айлади кибру ҳаво,
Ўздин кечиб, фақирликда бўлдим адо,
Ҳақ йўлида ўзи қўллар қодир Худо,
Пир деб тутсам, қўлларимдан ушланг, бобо!

ОРЗУЛАР ЎЛМАСА...

Бахорлар кўйнимга санамдек кирса,
Чирмашиб бўйнимга, мўлтираб турса
Ва мен-ла зарофат базмлар қурса,
Ҳаётнинг бағридан кетгим келмайди!

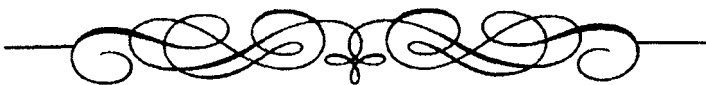
Умр омонатдир, забундир фано,
Билмам, қисматда не мояйи савдо.
Гумбази давворда оввораман то,
Ҳаётнинг бағридан кетгим келмайди!

Йўлларга кўз тикиб, дўстни кутарман,
Кўнгулни ғуссадан фориф этарман,
Бир илинж кўйида пайваст кетарман,
Ҳаётнинг бағридан кетгим келмайди!

Қадар ул қазони муаллақ демиш,
Қун келиб, мўрларга бўлармиз емиш,
Аммоки тириклик бир ҳикмат эмиш,
Ҳаётнинг бағридан кетгим келмайди!

Қайдадир сўлмоқда умидлар боғи,
Қайда зухур бўлар кавсар булоғи,
Қўнгилда ҳувайдо орзулар токи,
Ҳаётнинг бағридан кетгим келмайди!

1994

* * *

Ай, бодом қабоғим, юпқа томоғим,
Ёзнинг ўртасида гуллаган боғим,
Мангу осмонимни тарк этган мохим,
Оҳ урсам, Худога етмасми оҳим.,
Ақиқ лабларингга лабларим қўйиб,
Сени бир кучоқлаб ўпгим келади
Сен эса ўтасан қабоғинг уйиб,
Кўзинг уммонига чўкким келади.
Сен ночор ҳолимга кулиб минг бора,
Йилларким ёнимдан ўтдинг бепарво..
Йилларким, дардимга тополмай чора,
Сенинг ёдинг билан яшаймай танҳо.

2013

Тонг. Ёдга туширар уйғонишимни,
Юмушга чопамап. Улгуриш қайда.
Йўлда учратаман бир танишимни,
Ассалому алайкум. Мавзулар майда.

Чопаман унутиб кунларнинг отин,
Ишдан уига томон, уйдан бот ишга.
Рўзгор халтасини тутқазар хотин,
Бозор оралайман. Тиш қўйиб тишга.

Рўзгор, бола-чақа, тўлмас камларим
Қайларда қолибди мен билган ўсмир.,
Алвидо шеърият, масъум дамларим,
Ярим тун. Ўйларим огирдан огир.

Ярим тун. Кетаман ташлаб хонамни,
Соғинчми, ҳасратми тирнайди кўксим.
Соғиниб узоқда қолган онамни,
Ўзим-ла сўзлаша бошлайман ўзим.

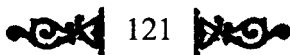
Кезаман. Билмайман муддаом нима,
Қайга шошиламан мен ушбу дамда.
Бамисли уммонда адашган кема,
Хаёллар измига бўларман банди.

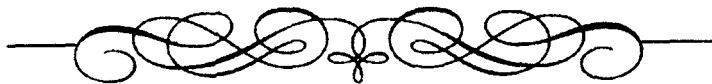
Қандайин бедодлик, эй ғофил дунё,
Не кўйга тушмоқда қарангиз, инсон.
Барчамиз пойгада турибмиз гўё,
Гўё бошланмишдир пойга-марафон.

Оломон югурар маррага илдам,
Кимга шону шуҳрат, кимга эса пул.
Сўқур оломонга мен нима дейман,
Билмам, қайга элтар бизларни бу йўл.

Ярим тун. Кетаман кўчага чиқиб,
Мубҳам хаёллардан топмасман омон.
Ҳаётга келдим ё бироз кечикиб,
Ё эрта туғилдим, билмасман ҳамон.

2013

Кўнгилга деганим

Кўнгил, сен ўзингни овутиб яша,
Тақдири азалнинг ишига кўнгил.
Умримнинг паст-балад йўллари оша,
Сендайин бир маҳрам топмадим, кўнгил.

2013

...Га

Йигирма йил - қисқами, узоқ,
Биз соғиндик бир-биримизни.
Қўп ёш эдик ва ўйинқарок,
Ўйламабмиз тақдиримизни.

Сен сарвқад, сочлари анбар,
Париларга насабинг туташ..
Мен Алпларга гўёки навқар,
Чақнар эди кўзимда оташ.

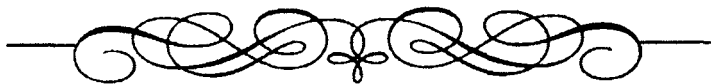
Беҳиштларда яшардик гўё,
Жаннатлардан терардик гуллар.
Бахтга тўлиқ эди бу дунё,
Бахтли эди биз юрган йўллар.

Тилсим айтган кокилларингни,
Тортқиларди беадаб шамол.
Бахтли қилдим мен йилларингни,
Сен дунёда энг бахтли аёл.

Йигирма йил - қисқами, узоқ,
Соғинчларни айладинг тавоф.
Ҳар нигоҳинг минг битта сўроқ,
Менда қани бўлсайди жавоб.

Йигирма йил, бу менинг сирим,
Ўзимдан ҳам сақлайман ниҳон..
Кўзларинг дер, «Гар сизни севдим,
Бирга бўлолмасмиз ҳеч қачон».

2013

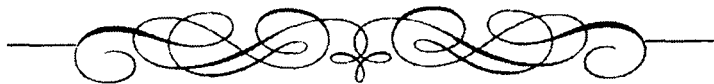
Бу қиз

Кўзи чиройлидир, кўзи бу қизнинг,
Бухор оҳусидек хуркак, ёввойи.
Беш аср лол этиб туркий улусни,
Каро кўзум ... дея йиғлар Навоий.

Сўзи чиройлидир, сўзи бу қизнинг,
Унинг ҳар тингласам қиларма ҳузур.
Гўё тўкилади ҳар каломида,
Ул санам оғзидан новвот ила дур.

Ўзи чиройлидир, ўзи бу қизнинг,
Бир умр термулсам нигоҳим узмай.
Бу ҳилқат мисоли тузоқнинг ўзи
Домига тушганим қолибман сезмай.

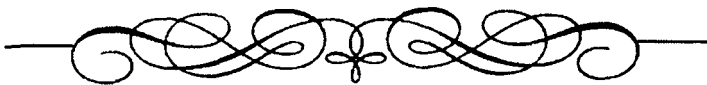
2013

ЯШАШ ХУКУКИ

Қанча орзу ҳавас, қанча гурурни,
Баайни шамолга совурибман, аттанг.
Биродарлар,
Маъзур тутинг, бу сўқурни,
Аросат кўчада турибман, ҳанг-манг.
Бир пайтлар бу ҳаёт поклик тимсоли,
Оллоҳдан берилган инъом-ку, дедик.
Биз уни яшайлик инсон мисоли,
Ҳалолу покиза, бекин, беҳадик.
Югурмасдим, унда сарсари учрадим.
Тўлдирганча ёшлигим кўчаларин.
Парилар қўлидан шароб ичардим,
Олис қолмиш ул муҳаббат кечалари.
Мен кимман, оддий бир чумоли, ахир,
Тўқман, деб алдайман бўлсам ҳамки оч.
Кимгадир жилмайиб қўл узатаман,
Бир бандайи ожиз - ночор, ноилож.
Ахир бу дунёга бир бор келамиз,
Ўлчаб берилгандир умримиз, ахир.
Ноёб бир матодир ҳақ сўз, биламиз,
Ёлғонга тобемиз, аммо, барибир.
Дунёга келиб, хўш, нега ҳам еймиз,
Ўзимиз ўзимизга савол берамиз.
Бошқалар ҳам мендан пеш эмас, деймиз,
Хуллас, эл қатори юрамиз.
Оғир,
Эҳ, ўзингани англамоқ сенга,
Эллик йил ё юз йил судралган махлук.
Биродар, Сиз айтинг
Одамман, дейишим менга
Ҳаётда яшашга берарми ҳуқуқ?

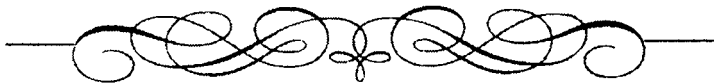
2013

ЯНА БАҲОР

Яна баҳор, олам уйғонди,
Майсалар ҳам офтобга қонди,
Қирлар узра қизғалдоқ ёнди,
Яна баҳор, олам уйғонди.
Яна бахтга чорлади йўллар,
Ифорини таратди гуллар,
Яшнаб кетди сахрою чўллар,
Яна бахтга чорлади йўллар.
Менинг бахту баҳорим келмиш,
Ол яноқли нигорим келмиш,
Фунчаларда диёрим кулмиш,
Менинг бахту баҳорим келмиш.
Яна қайтиб бола бўлсайдим,
Бойчечакни суйиб ўпсайдим.
Ёмғирларда яланг чопсайдим,
Болалигим қайтиб топсайдим.
Эҳ, ёшлигим, покиза туйғу,
Узоқларда қолиб кетмиш у,
Муҳаббат ҳам қўл етмас орзу,
Юрагимни олиб кетмиш у.
Яна баҳор, уйғонди борлик,
Кўклам тутар қўлимга бода. .
Дўстлар, сизга тилайман соғлик,
Фам кўрмангиз асти дунёда.

2013

* * *

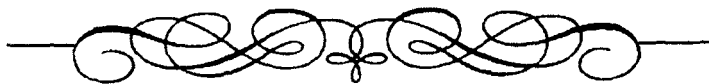
Эй санам, маҳзун дилимни ханжари ғам поралар,
Таҳ-батаҳ қон йиғлаюрман, топмайин мен чоралар.

Қўнгил гирён, ўзим сарсон, жунун водийсида урён,
Бормикан бу даҳри дунда ман каби авворалар.

То ҳусн боғи ичра топдинг камол, эй навраста,
Чекди ишқингда фифон неча минг абгоралар.

Дил очиб шарҳи ҳолимни сенгаки этсам баён,
Маҳраме бўлмоқ тугул, кўксимни этдинг ёралар.

1994

* * *

Дилга етди кўп ситамлар ул паривашдин яна,
Киприги найза мисол, бағри ҳам тошдин яна.

Шунча чеккан ҳасрату, оҳу вохимдан не наф,
Борми бир дўсти вафодор кўздаги ёшдин яна.

Бош олиб кетсам агар тоғу даштларга тараф,
Бир умидбахш мужда келмас ул қалам қошдин яна.

Мирзо Бобур ҳаё-хуйт деб кетди-ку Ҳинду сори,
Лек қутулмоқ чораси йўқ кўнгли авбошдин яна.

2013

АЗИМ ДАРЁ ТИНЧ ОКАДИ...

Кўп эски гап бор: айтадиларки, сокин кўрии-ган азим дарё тубида ғоят сирли-сехрли олам, дуру жавоҳирлар, бекиёс бойликлар пинҳон бўлади. Шу маънода, ҳозиргина ўқиб тугатганингиз – таниқли шоир Абдумажид Азимнинг дилбар шеърларини ана шу дарёга менгзагим келади.

Камина мустақиллик даври ўзбек адабиётини ўрганишга бел боғлаган ўша олис кунларда, бир енг шимарсам бас, хаш-паш дегунча докторлик иши тайёр, ҳа нима, беш-ўнта китобни бошлаб таҳлил қиламан, ...измлар билан қориштираман, қарабсизки, ажойиб бир дамда энг аъло диплом чўнтакда деб болаларча хомхаёл қилганман. Аммо орадан беш-олти сана ўтди ҳамки, натижадан дарак йўқ; онам савол аломати билан қарайди, хотин қош керади, отам бош чайқайди, индаллоси, хануз ўша орзу гоҳида юракнинг бир четида ғимирлаб қолади, тунлари безовта бўламан, қачондир шу ният амалга ошармикан, деган аламангиз хаёлларга бериламан, китобларим билан ғамгин-ғамгин сўзлашиб, оқариб келаётган осмонга термиламан – бу энди бошқа тарих, шахсиятдаги қусурларнинг мантиқий давоми...

Шоир оғайним билан дунёсига этак силкамик – худдики, адабиётга дохил кимсалардай ҳазрат Навоийдан, Абдулла Орифдан бошқасини менсимайгина шу куннинг ёзарларини обдан муҳокама қиламиз, чоғир мажлиси кизийди. Шиеракайф оғайним даст туриб гулдирак овоз билан, чайқалиб-чайқалиб шеър ўқийди:

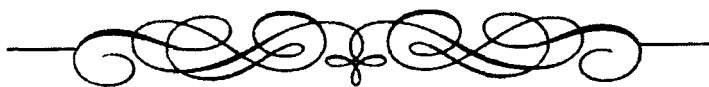
Қисматим тупроққа қорилган инжу,

Мен-да яшамокқа излайман асос.

Хаёт - сен шодлигим, хаёт - сен қайғу,

Мен сени севаман Кайс каби ҳассос.

– Ў жўражон, ана энди шоир бўлибсан, зап мисралар экан – дейман завқдан тошганча яна ўша – Навоий билан Абдулла Орифни мезон билиб, ҳеч қачон тан бермай, нуқул ёзган-

ларидан айб излаб келганим – бир тишлам нонни бўлишиб, Талабалар шаҳарчасидан тўппа-тўғри адабиёт даргоҳида шаҳд килган болалик оғайнимга қарата. У синиқ жилмаяди, яхдек пиводан бир хўплаб, шеър муаллифини айтади:

- Абдумажид Азим...

- Ким-ким?

- Шоир Абдумажид Азим!

- Ўзимиз тенгиларданми? – Аввалроқ бу номни эшитмаганим учун шеър муаллифини ўсмир қаламқаш деб ўйлаган чиқаман.

- Йўқ, у кишининг ёши катта. Шоирга ўхшамайдиам...

- Кимга ўхшайди, унда? – Киноя-кесатиқ, истехзо билан тўлароқ билгуларим келади.

- Билмасам... Ўзига ўхшайди, бошқага ҳеч...

Шу кўйи ўша имзо билан чоп этилган шеърларни алоҳида кизиқиш билан ўқишга тутиндим. Кейинроқ, тақдирнинг инояти билан шоир Абдумажид Азим билан битта жамоада ишлаш насиб қилди. Ҳаётда ҳам худди шеърлари каби серзавқ, жўшқин, гоҳи қувноқ, гоҳи дилгир бу инсон ҳақида қанча кўп билганим сайин, тобора унинг шеърларига боғланиб борардим.

Унинг шеърларини ўқиркансиз, ўзим кўниккан, ўрганган ташбеҳлардан хийла узоқроқ, бошқачароқ ўхшатишларга дуч келасиз:

Лоларанг қадаҳда шодлик, бахт, шиддат,

Энтикиб қаҳқаҳа отдинг ҳизгалдок...

Шеърдаги «Энтикиб қаҳқаҳа отиш» ҳолати ўқувчини ўйлантиради, дардчил, рамзада юракни, тўкилай-тўкилай деб турган сулув гулнинг қаҳқаҳаси жуда олисдан – болалик пайтларингиздан бери сиз билан изма-из юрган буюк орзулар билан видолашув, чорасизлик баёни эканини ўйлаб, тагин изтиробли хаёллarga чўмасиз. Шўр қисматга қарши боргингиз, барчасини қайтадан бошлагингиз келаверади-келаверади... Шеърнинг якунида ана шундай қатъий ишонч билан иложсизлик баҳамти келади:

*Қисмат хатосини тузатаман, бас,
Сўзлашни бошларман тошлар тилинда...*

Юқорида келтирилган ҳар учта мисодда ҳам шоирда қисмат, тақдир ажойиботлари, тузалмас оғриқларини шархлаш, юракларни эзиб, хатолардан сабоқ чиқаришга ундовчи хулосалар айтишга мойиллик бор...

Эҳтимол, бу шеърларда турли рамзлар, воқеалар воситасида такрор-такрор кўнгилга тегинадиган орзуларнинг аламли юки (Шукур Холмирзаев ибораси) билан айна дамларда чор-ночор юзлашиб турганим учунми, мисралар воят кўнглимга яқин; осмон режалар тузиб, шу ният қасдида нечалаб бедор тунларни ўтказган, кейин бир нафас тин олиб, топган-ганиганлари сароб эканини, йўқотилган вақту имконларга сира тенг келмаслигини салмоқлаётган лирик қаҳрамон эмас, айна чоғда мен – ўзим (сиз – ўзингиз!) эдим!..

Мен бу китобни шунчаки ёпиб қўя олмайман. Токчада, китоб жавонда шоир Абдумажид Азим эмас, шафқатсиз ҳаёт ташвишларидан зериккан, тоза туйғуларни соғинган «Руҳи равоним» мўралаб тургандек бўлаверади; яна ва яна китобни қўлимга олиб, дунёсига исён қилгим, тартиботларини бузгим келаверади...

Лирик қаҳрамон ҳаёт ҳақиқатларидан озикланиши керак, деган назарий қарашлар бор. Шу маънода, қўлингиздаги китобдан ҳаёт ҳақиқатларини ахтарманг, бунда ноҳақлик, ғайриихтиёрий гуноҳкорлик образ даражасига кўтарилган. Шоир лирик қаҳрамонининг ўзига хослиги ҳам шунда.

Бехзод ҚОБУЛОВ

МУНДАРИЖА

I. ОҚ ЁМФИР

Ватан.....	4
Руҳимда ҳайратлар	5
Мен узоқ яшадим.....	6
Ўзбекистон.....	7
Сина мени, синайвер юрак.....	10
Соғинч.....	11
Она, сизни бир кўришга ташна бўлдим.....	12
Отам хотирасига.....	13
Тасодифми, қисмат зайли.....	14
Эврилиш.....	15
Танимда ухлამас бир дард.....	16
Майсалар сочи пахмоқ.....	17
Лоларанг қадаҳда шодлик.....	18
Эрк.....	19
Усмон Носир.....	20
Хотира.....	21

II. САКСОНИНЧИ ЙИДЛАР САДОСИ

Она, туғилайин оппоқ тонг билан.....	23
Фақир йўли панада дерлар.....	24
Ўзлик.....	25
Дунёжон.....	27
Ўзбеклар сўзи.....	28
Бу бизнинг халқимиз.....	29
Баҳор бу ўлкага келганда такрор.....	30
Она юрт.....	31
Ўша кун келур.....	33
Давр айбдормас	35
Қамишдан мен тикайин либос.....	36
Куним ғурбат, туним ғурбат.....	37
Қилардим истагинг лаҳзада бажо.....	38
Ухлаётган қулнинг дегани.....	39
Илтижо.....	40
Душман.....	41
Алаҳлайди тунда хароба.....	43
Мусофир.....	44
Маъруф Жалилга.....	44
Қилмиши ўғирлик.....	45

Харобот кунжида сайраган.....	46
Тахт.....	47
Алам.....	48
Хулоса.....	49
Даъват.....	50
Чайнаганинг тумон, ютганинг ростдир.....	51
Эски қўшиқ.....	52
Мусо Жалил.....	54
Бир қалқиб тўхтади пойимда дунё.....	55
Хақсизлик деб аталган бу сиртмоқ.....	56
Кун.....	57
Хақиқат.....	58
Қалбим, сендан туйғун, сендан бокира йўқми?.....	59
Юрагимнинг ҳажми.....	60
Мен қанча гапирмай диёнатлардан.....	61
Кекса дарахт.....	62
Юрак даг-даг титрар.....	63
Бало тошларига бошим қўйдим мен.....	64
Агар сўзласайди.....	65
Рауф Парфига.....	67
Қалбимнинг Ватани.....	68
Бош.....	69
Армонлари қовжираб йитган.....	70
Дунё ёлғон букун.....	71
Умумий вагон.....	72
Чўлпон нидоси.....	74
Агар сен ёлғизлар ёлғизи бўлсанг.....	76
Девона бобо.....	77
Иккита слкамда икки фаришта.....	78
Исмини йўқотган одам ҳасрати.....	79
Кутиш.....	81
Уй.....	82
Ёлғизликда ўтирсам ёлғиз.....	83
Оқ қоғозим томорқам, ерим.....	84
Васият.....	85
Кеча ўтди, ошиқар саҳар.....	86
Савдо.....	87

III СЕВГИ — ҚАҚНУС ҚУШИ

Сурур.....	89
Севги мамлакти.....	90
Умрим адо бўлгунча энди.....	91

Халқ йўлида.....	92
Бир паноҳ қидириб дил масканидан.....	93
Гуноҳ.....	94
Йиллар ҳасратингни кетдилар олиб.....	95
Муҳаббат кўши.....	96
Менданми, сенданми ўтди бу хато.....	97
Сен Лайливаш жаннатий насим.....	98
Висолинг ҳажрида мендек.....	99
Кўз қарошингиз бунча мулойим.....	100
Илинж.....	101
Мастона-мастона йиғлар андалиб.....	102
Қисмат билан келиб юзма-юз.....	103
Эртактаги малика.....	104
Баҳор.....	105
Лисонут тайр.....	106
Кўшилмапти бизларнинг тақдир.....	107
Муҳаббат.....	108
Балки ноҳақманми.....	109

IV КЕТГИМ КЕЛМАЙДИ

Гулиқаҳқаҳ.....	111
Барг.....	113
Шеър ёзмай қўйганимдан бери.....	114
Шубҳа.....	115
Бу кўнгил ёлғончи дунёга исён.....	116
Огоҳ бўлинг.....	117
Хожа Аҳмад Яссавийга	118
Орзулар ўлмаса.....	119
Ай, бодом қабогим.....	120
Тонг.....	121
Кўнгилга деганим.....	122
...га.....	123
Бу қиз.....	124
Яшаш ҳуқуқи.....	125
Яна баҳор.....	126
Эй санам.....	127
Дилга етди кўп ситамлар.....	128
Сўнгги сўз. Б. Қобулов.....	129

Адабий-бадий нашр

Абдумажид АЗИМ

РУҲИ РАВОНИМ

Шеърлар

Муҳаррир:

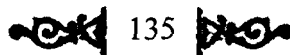
Бехзод КОБУЛОВ

Мусахҳиҳа:

Азиза СИДДИҚОВА

Техник муҳаррир:

Рустам ХИДОЯТОВ

Лицензия: А1 №218, 03.08.2012.

Теришга берилди: 25.08.2014 й.

Босишга рухсат этилди: 06.10.2014 й.

Бичими 84x108 $\frac{1}{32}$ Офсет босма. Шартли босма таб. 8.5.

Гарнитура Palatino Linotype. Адади 1000 нусха.

Буюртма №120.

Баҳоси келишилган нарҳда.

«Истиклол нури» нашриёти.

100129. Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30.

«OLMOS QILICH» МЧЖнинг босмаҳонасида босилди.

100129. Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30.